

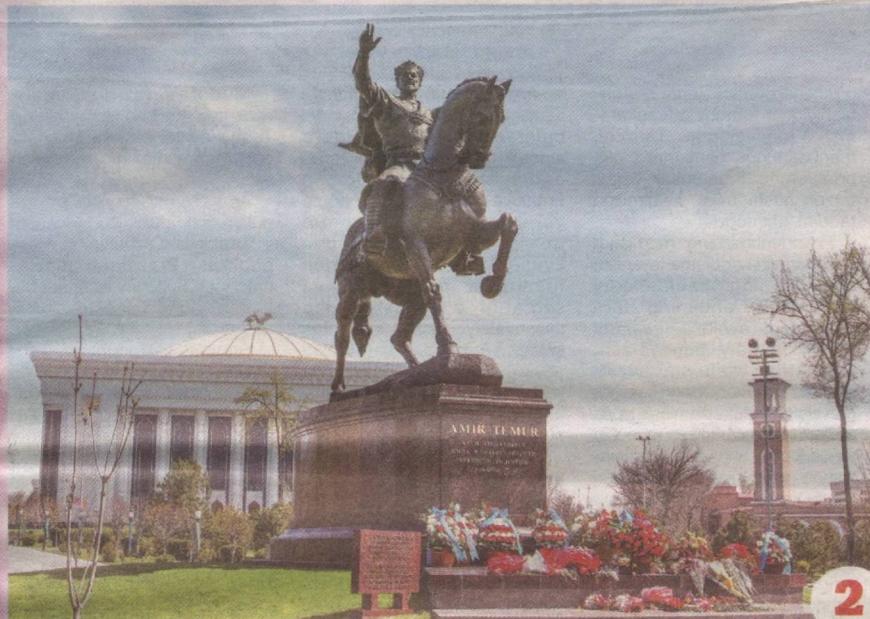
Ma'rifat

1931-yildan chiqsa boshlagan • e-mail: info@marifat.uz • 2019-yil 10-aprel, chorshanba № 27 (9196)

ENLIGHTENMENT XALQ ZIYOLILARI GAZETASI

معرفت

Adolat – davlatning asosi va hukmdorlar shioridir

2

Sherzod Shermatov:

**“Majburiy obuna bekor qilindi,
degani gazeta o'qimaslik kerak
degani emas”**

Kuni kecha Xalq ta'limi vazirligida vazirlik tomonidan belgilab berilgan topshiriqlar ijrosini ta'minlash yuzasidan Qoraqalpog'iston Respublikasi xalq ta'limi vaziri, viloyatlar va Toshkent shahar xalq ta'limi boshqarmalari boshliqlari, tuman(shahar) xalq ta'limi bo'limlari mudirlari hamda tizimdagisi respublika tashkilotlari rahbarlarining roli va mas'uliyati, belgilangan chora-tadbirlarning natijadorligini muhokama qilishga bag'ishlangan videoselektor yig'ilishi bo'lib o'tdi.

Kun tartibidagi birinchi masala yuzasidan vazirlik gazeta va jurnallar tahririyatlari rahbarlarining o'z faoliyatiga zamonaviy bozor mexanizmlarini joriy etish, nashrlarni mustahriylarga yetkazib berish tizimini qayta ko'rib chiqish va faoliyatini rivojlantritish yuzasidan takiflari tinglandi. Xalq ta'limi vaziri Sherzod Shermatov masalaga to'xtalar ekan, majburiy obuna bekor qilingani gazeta o'qimaslik kerak, degani emasligini alohida ta'kidladi. Yig'ilishda o'qituvchi-pedagoglarni tizimdagisi yangiliklardan xabardor qilib borish, ularning o'z ustida mustaqbi ishlashini ta'minlashda matbuot nashrlarinining o'rnini katta ekanini nazarda tutgan holda, gazeta va jurnallarni obunachilarga tezkor, qulay va arzon narxlarda yetkazib berish masalalari muhokama etildi.

Darhaqiat, majburiy obunaga chek qo'yilishi natijasida turli tushunmovchiliklar kelib chiqib, o'qituvchilar o'z faoliyatida asqotadigan ta'limi yashirilishga ham obuna bo'lishga hadisiksir qolgan edi. Yig'ilishda muhokama etilgan masalalar ta'lim nashrlarini yanada rivojlantrishishga, bu orqali pedagoglarni muntazam ravishda sifatli uslubiy-metodik yordam va zarur axborotlar bilan ta'minlab borishga xizmat qiladi.

Shuningdek, yig'ilishda mutasaddilarning Xalq ta'limi vazirligi tizimdagisi kam koeffitsiyentli maktablar faoliyatini takomillashtirish hamda ta'lim sifatini oshirish yuzasidan belgilangan chora-tadbirlarning samaradorligi, Toshkent shahar XTBBD hujjatlar ijrosini nazorat qilish, qismonliyi va yuridik shaxslar murojaatlarining ko'rib chiqilish holati to'g'risidagi hisobotlari va boshqa masalalar muhokama etildi.

“Telegram”dagi
ta'limi y kanallar

foydasidan ko'ra, ziyoni ko'proq 3

Hamma abituriyent talaba bo'lsin!

8-10

Test savollarini tuzishda foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

**Ikki
jinlar bazmi”**

11

Fizika dahosi

13

Uyg'oq xotiralar

14

Bizni internetda ham kuzating!

www.marifat.uz

/marifat.uz

@marifatziyo

Adolat – davlatning asosi va hukmdorlar shioridir

Buyuk Sohibqiron bobomiz Amir Temur shaxsi, uning boy ma'nnaviy merosi, faoliyati, dunyo sivilizatsiyasidagi o'rni va ahamiyati nainki mamlakatimiz, balki butun dunyoda olimlar tomonidan hamon katta qiziqish va e'tibor bilan o'rganilmoqda. Benazir davlat va jamaot arbobi, mohir sarkarda tavalludining 683 yilligi munosabati bilan tashkil etilayotgan tadbirlarda bu jihatlar yana bir karra o'zining yaqqol ifodasini topmoqda.

Poxtaxtimizdagi Amir Temur nomi bilan ataluvchi xiyobon 9-aprel — Sohibqiron bobomiz tavallud topgan kuni erta tongdanoq har qachongidan ham gavjum bo'ldi. Bu yerda senatorlar, deputatlar, olimlar, yozuvchi va shoirlar, san'at va madaniyat namoyandalari, o'qituvchilar, ma'nnaviy targ'i-botchilar, talaba-yoshlar, keng jamaatchilik, mamlakatimizda faoliyat ko'sratayotgan milliy madaniyat markazlari, xalqaro tashkilotlar va diplomatik korpus vakillari to'plandilar. Shu yerning o'zida Temur va temuriylar tarixi, ularning bebafo merosiga oid kitoblar ko'rgazmasi tashkil etildi.

Temuriylar tarixi davlat muzeysi direktori Xurshid Fayziyev, Fransiya Respublikasining mamlakatimizdagi Favqulodda va muxtor elchisi Violen de Vilmor, O'zbekiston

Respublikasi Fanlar akademiyasi Abu Rayhon Beruniy nomidagi Sharqshunoslik institutining tarixiy hujjatlar tadqiqoti bo'limi boshlig'i, yetakchi ilmiy xodim Sanjar G'ułomov va boshqalar Sohibqiron Amir Temur va temuriylarning jahon sivilizatsiyasidagi o'rni ulkan ekanini ta'kidladi.

Xalqimizning boy o'tmishi, buyuk bonyodkorlik salohiyating yorqin ko'zgusi bo'lgan Temuriylar tarixi davlat muzeysi bugungi kunda nainki hamyurtlarimiz, balki xorijiy mehmonlar katta hurmat va ehtirom bilan qadam qo'yadigan tabarruk maskanga aylangan. Sohibqiron bobomiz va uning avlodlari tarixiga oid manbalar mazkur muzeys, Xalqaro Amir Temur jamg'armasi, Beruniy nomidagi Sharqshunoslik instituti, ko'plab ilmiy-ma'rifiy markazlar, olyi

o'quv dargohlari, ijodi-ma'rifiy tashkilotlar tomonidan mukammal o'rganilmoqda. Tarixchi, manbushunos olmlarimiz olib borayotgan tadqiqotlar tizimli tarzda nashr etilib, xalqimizga taqdirmi etilmoqda.

Prezidentimizning mamlakat boshqaruvida adolatga tayanish, fuqarolarning manfaatlarni ta'minlash, aholining turli qatlamlari, ayniqsa, zaflarni kuchli ijtimoiy himoyalash, jamiyatda mehr-muruvvat, saxovat, oqibat, bag'rikengilik g'oyalari mustahkamlash, yosh avlodini ajoddalarimiza munosib va barkamol shaxsi etib tarbiyalashga o'd ko'plab tashhabuslari Sohibqiron bobomizning umri davomida amal qilgan, o'zining hayot shioriga aylantirgan tamoyillarga, uning egzu da'vallariga hamohangdir. Hozirgi kunda yurtimizda faoliyat ko'sratayotgan «Temurbeklar maktabi» yoshlarga azm-u shijoat, yurtparvarlik, Vatan taqdirligida daxodilikdan saboq bermoqda.

Men uchun bunday tantanada qatnashish ulkan sharafdir, — deydi Fransiya Respublikasining mamlakatimizdagi Favqulodda va muxtor elchisi Violen de Vilmor xonim.

Amir Temur o'n uchinchi asrdayoq davlatchilik asoslarini mustahkamlasha xalqaro aloqalarning muhimligini teran anglagan. O'sha davrda Fransiya qiroli Karl VI ga noma yuborgani buning yorqin isbotidir. Fransiyada atoqli olim Yusen Keren tomonidan temuriylar davri tarixi va san'atini o'rganishga oid assotsiatsiya tashkil etilganiga o'ttiz yil to'ldi. Temur va temuriylar davri Fransiyada katta qiziqish bilan o'rganilayotganidan g'oyat mammunman.

O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi raisining birinchi o'rnbosari Minhojjiddin Mirzo bugungi kunda Sohibqiron ulug'lagan g'oyalari yurtimizda kechayotgan islohotlarga uyg'un ekanini ta'kidladi. «Sohibqiron yog'dusi» asaridan parcha o'qib berdi. Filologiya fanlari doktori, tarjimon Bahodir Ermatovning G'arbiy Yevropa xalqlari adabiyoti tarixida Amir Temur haqida yaratilgan asarlarini tahli qilish va ularda Sohibqiron siyosining talqin etilishiga oid ma'ruzasi tadbir ishtirokchilari katta qiziqish uyg'otdi.

Mudofaa vazirligi, Milliy gvardiya harbiy xizmatchilari Temur avlod ekanini isbotlab, o'z mahoratlarini namoyish etdi.

Amir Temur haykali poyiga gullar qo'yildi.

Tadbirda O'zbekiston Respublikasi Prezidenti maslahatchisi X.Sultonov ishtirok etdi.

Shu kuni Temuriylar tarixi davlat muzeyida O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Millatlararo munosabatlar va xorijiy mamlakatlar bilan do'stlilik aloqalari qo'mitasiga boshqa tashkilotlar hamkorligida «Amir Temur va temuriylar davlatida xalq diplomatiyasining ahamiyati» mavzuda davra suhbati bo'lib o'tdi. Bobokalonimiz tavallud ayyomiga bag'ishlangan tadbirlar, uchrashuv va anjumanlar, davra suhbatlari yurtimiz bo'ylab davom etmoqda.

**Nazokat USMONOVA,
O'ZA muxbiri**

**Temur MAMADAMINOV
(O'ZA) olgan suratlar.**

Sohibqiron jahon nigohida

**Bordi-yu, Sohibqiron Amir Temur haqidagi badiiy, ilmiy-ma'rifiy kitoblar
bir joyga jamlansa, g'oyat katta va bebafo kutubxona paydo bo'lishi
mumkin.**

Darhaqiqat, buyuk sarkarda va davlat arbobi bo'lgan Amir Temurning shaxsiyati, hayoti va faoliyati, boy ma'nnaviy merosiga oid ko'plab kitoblar chop etilgan va hali hanuz bu jarayon davom etmoqda.

O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi raisining birinchi o'rnbosari Minhojjiddin Mirzo, O'zbekiston xalq yozuvchisi Muhammad Ali va boshqalar mamlakatimizda Sohibqiron Amir Temur va temuriylar merosini o'rganishga jiddiy e'tibor qaratilayotganini ta'kidladi.

Filologiya fanlari doktori, tarjimon Bahodir Ermatovning «Amir Temur G'arbiy Yevropa adiblari nigohida» hamda Rui Gonsales de Klavixoning «Amir Temur Ispaniya elchisi nigohida» (Ulug'bek Jo'rayev tarjimasi) nomli kitoblari nashr etildi. «Ijod» fondi tomonidan nashr etilgan ushuu kitoblarning taqdimotida tarixchilar, adabiyot muxlislari, talaba-

yoshlar, ma'nnaviyat targ'i-botchilar ishtirok etdi.

O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi raisining birinchi o'rnbosari Minhojjiddin Mirzo, O'zbekiston xalq yozuvchisi Muhammad Ali va boshqalar mamlakatimizda Sohibqiron Amir Temur va temuriylar merosini o'rganishga jiddiy e'tibor qaratilayotganini ta'kidladi.

Filologiya fanlari doktori, tarjimon Bahodir Ermatovning «Amir Temur G'arbiy Yevropa adiblari nigohida» kitobi jamiyatimizning ma'nnaviy hayotini yuksaltirish, xalqimiz tarixining shorli sahifalarini, ulug' ajoddolarimizning shaxsiyatini va faoliyatini chucher o'rganishda muhim ahamiyat kasb etadi. Mualif mamlakatimiz tarix fanida nisbatan kam o'rganilan, g'oyat

muhim mavzuni tadqiqot obyekti sifatida tanlagani e'tiborga loyiqdir. Ushbu tadqiqot sahifalarini bizni dunyoda fransuz, ispan, italyan, nemis, venger temurshunoslik maktablari mavjud ekanidan voqif etadi.

Amir Temur haqidagi ilk yozma manbalar u hali hayot ekani paytida yaratilgan, — deydi B.Ermatov. — Ularda Sohibqiron haqidagi eng xolis fikrlar bitilgan. Ayniqsa, G'arbiy Yevropada Amir Temurning sarkardalik mahoratiga, oqil yo'lboshchilik sifatlariga bu asarlar orqali yuksak baho berilgan. Yevropa Uyg'onish davrida Amir Temur faoliyati, merosi muhim ahamiyat kasb etgan. Uning kuch-qudrati madh etilib, Yevropani katta xavfдан xalos etgan sarkarda sifatida e'tirof etilgan. Kitobda Amir Temur va temuriylarning tarixdagi o'rni aynan shu nuqtayi nazardan o'rganilgan asarlar xususida batafsil so'z yuritilgan.

**N.USMONOVA,
O'ZA muxbiri**

2019-yil 10-aprel, № 27 (9196)

Kam komplektli sinflarda ta'limganda qanday?

Tahririyatimizga Sherobod tumanida yashovchi pedagog Tozagul Usmonova (ism-familiasi o'zgartirildi) murojaat qilib, o'zi faoliyat olib berayotgan ta'limganda muassasasiagi bir qator kamchiliklar haqida so'zladi.

Men maktab filialida dars beraman. Muassasamiz binosi bundan 15 yil avval qishloq-doshlarimiz tomonidan hashar yo'li bilan qurilgan. 47 nafar boshlang'ich sinf o'quvchisini ikki guruhga bo'lib o'qitamiz. Men 2- va 4-sinflarga, hamkasibim 1- va 3-sinflarga kam komplektli sharoitda dars beramiz. Mening guruhimda 22 nafar 2- va 4-sinflar o'quvchisi tahsil oladi. Rahbarimizga necha bora e'tiroz bildirib, sinflarni alohida guruhlarga bo'lib o'qitishni so'radik. Ammo direktorimiz mumkin emas, kam komplektli sinflarni tashkil etishning o'z nizomi bor, deb inkor qildi. Men bu sharoitda ikki yilda buyon saboq berayotgan bo'lsam,

o'zim ham, o'quvchilar ham qator qiyinchilik, noqulayliklarga duch kelyapmiz. To'g'ri, maktab binosi kichkina, kuz-qish mavsumida bitta qo'lbola pechka bilan isitamiz. Ammo ta'limga sifati-chi? Bir soatda ikki sinfga, ikki mavzuda dars o'tish, o'quvchilardan mavzuni so'rash mushkul. Bunday vaziyatda o'qiyotgan o'quvchida ham zamoniaviy ta'limga olish imkoniyati yo'q. O'quvchilarda darsga qiziqish sust. Chekka hududlardagi bunday maktablarida tahsil olayotgan o'quvchilarning shart-sharoiti bilan shahar maktablaridagi sharoitni solishtirib bo'lmaydi. Hech bo'lmaganda, ularni alohida sinflarga bo'lib o'qitishga birlashtirilishi mumkin:

o'quvchilar soni 8 nafargacha bo'lgan I—IV sinflar;
o'quvchilar soni 12 nafargacha bo'lgan uchta boshlang'ich sinf;
o'quvchilar soni 24 nafargacha bo'lgan ikkita boshlang'ich sinf (I va III, II va IV sinflar).

Muallimaning shikoyati asoslimi? Ma'lum bo'lishicha, Vazirlar Mahkamasining 2017-yil 15-martdagi "Umumiyo'rta ta'limga to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida"gi qarori hamda nizomiga asosan kam komplektli umumta'limga muassasalarida (filiallarda) boshlang'ich sinf o'quvchilari quyidagi hollarda bitta sinfga birlashtirilishi mumkin:

o'quvchilar soni 8 nafargacha bo'lgan I—IV sinflar;
o'quvchilar soni 12 nafargacha bo'lgan uchta boshlang'ich sinf;
o'quvchilar soni 24 nafargacha bo'lgan ikkita boshlang'ich sinf (I va III, II va IV sinflar).

sharoit yaratib berish ham mumkin emasmi?! Bundan tashqari, boshlang'ich sinf o'quvchilarga sinf rahbarlik ham berilmayapti. O'qish, matematika, ona tili fanlaridan dars bersak, rus tili, ingliz tili, odobnoma, atrofimizdag'i olam kabi fanlarni boshqa o'quvchilar o'tyapti. Ular ham sharoitdan noroz. Shuningdek, bizni chalkashtirayotgan yana

o'quvchilar soni 24 nafargacha bo'lgan ikkita boshlang'ich sinf (I va III, II va IV sinflar).

— Nizomga muvofig, kam komplektli sinfda o'quvchi soni 24 nafardan oshmasa, darslar parallel tarzda o'tilyapti, — deydi Xalq ta'limga vazirligining umumiy o'rta ta'limga muassasalarini faoliyatini muvofiglashirish boshqarmasi boshlig'i Erkin Murodov. — Filial maktabda tahsil olayotgan har ikki guruhda ham o'quvchi soni 24 nafardan ortiq emas. Demak, filial nizomda ko'rsatilganidek faoliyat olib borgapti. Shuningdek, Moliya vazirining budget tashkilotlari va budget mablag'lari oluvchilarning xarajatlar smetasi va shtat jadvallarini tuzish, tasdiqlash va ro'yxatdan o'tkazish tartibi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqidagi buyrug'iga ko'ra, pedagog xodimlarga ish haqiga uchun budgetdan ajratiladigan mablag'larni aniqlashda qonun hujjatlarida belgilangan bazaviy mehnatga haq to'lash stavkalardan daftarlarni tekshirganlik, sinf rahbarligi va boshqalar uchun qo'shimcha haq to'lashni hisobga olgan holda o'quv rejasiga muvofig tuzilgan tarifikatsiyalardan kelib chiqilishi lozim. Ish haqi miqdori tarifikatsiya bo'yicha belgilanadigan, ya'n attestatsiya natijalarini bo'yicha beriladigan tegishli malaka toifasi mayvjudligiga, ish vaqtining haqiqiy hajmiga va

bir masala bor. Men 1—4-sinflar uchun haftasiga 16 saat dars o'taman. Dars ikki sinfga bir vaqtida o'tilsa-da, alohida dars ishlurma, konsept yozib, ikki mavzuga tayyorgarlik ko'raman. Ikki o'quv reja, ikki xil darslik bo'yicha ishlayman.

Buning uchun menga 16 soatga haq to'lanishi to'g'rimi? Axir, men ikki barobar ko'p ishlayapman-ku...

— Muallimaning shikoyati asoslimi? Ma'lum bo'lishicha, Vazirlar Mahkamasining 2017-yil 15-martdagi "Umumiyo'rta ta'limga to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida"gi qarori hamda nizomiga asosan kam komplektli umumta'limga muassasalarida (filiallarda) boshlang'ich sinf o'quvchilari quyidagi hollarda bitta sinfga birlashtirilishi mumkin:

o'quvchilar soni 8 nafargacha bo'lgan I—IV sinflar;
o'quvchilar soni 12 nafargacha bo'lgan uchta boshlang'ich sinf;

o'quvchilar soni 24 nafargacha bo'lgan ikkita boshlang'ich sinf (I va III, II va IV sinflar).

o'quvchilar soni 8 nafargacha bo'lgan I—IV sinflar;
o'quvchilar soni 12 nafargacha bo'lgan uchta boshlang'ich sinf;

o'quvchilar soni 24 nafargacha bo'lgan ikkita boshlang'ich sinf (I va III, II va IV sinflar).

"Telegram" dagi ta'limi y kanallar

foydasidan ko'ra, ziyoni ko'proq

Maktabda qog'ozbozlik kamaytirilgani ta'limga sifati yo'lida muhim qadam bo'ldi. Ammo yillar davomida faqat hisobot tayyorlash bilan shug'ullangan o'qituvchilarni, maktab rahbari va uning o'rinosbosarlarini "Hisobot qilmasak, papka to'ldirmasak, tekshiruvchi kelganda qilgan ishlarimizni qanday isbotlab beramiz?" degan hadik qiyinab kelmoqda.

Agar siz o'quvchilarga haqiqatan yaxshi bilim va tarbiya bera olgan bo'lsangiz, tekshiruvchidan qo'ranging! Ular qog'ozlarni emas, o'quvchilar bilimini tekshirsing, siz talab qiling.

Afsuski, yillar davomida hujjat yig'ish va uni namoyish etish bilan o'zini ko'rsatib kelgan o'qituvchilarga o'z ustida ishlash, har bir darsga yangiliklar olib kirish, qo'shimcha manbalar izlab topib, ular asosida qiziqarli va samarali dars tashkil etish mushkullik qilib qoldi. Chunki ular shuncha vaqt mobaynida qo'l uchida dars o'tib, asosiy e'tiborini qog'ozlarga qaratishdi. Keladigan tekshiruvchi dars va o'quvchilar darajasini emas, qog'ozlarni ko'zdan kechirdi, ular orqali o'qituvchiga baho

berdi. Bunday tizim o'qituvchilarni o'z bilimi, mahorati ustida ishlamay, kitob o'qimay, ilmiy salohiyatini o'stirmay, osongina konsept, hisobot va ro'yxatlar ko'chirib yozishga moslashtirdi.

Aslini olganda, hujjat yuritishdan ko'ra, sifatli dars o'tish murakkab va qiyin. Balki shuning uchun hamon ayrim pedagoglar yangi muhitga moslasholmayotgandir.

Tan olish kerakki, to'rt yuz mingdan ortiq o'qituvchilar orasida mutazam ravishda kitob, gazeta va jurnal o'qib, xorijiy o'qituvchilar ish tajribasini o'rganib, bilim va mahoratini boyitib boradiganlari ozchilikni tashkil etadi. Aksariyatimiz izlanish deganda bugun "Telegram" tarmoqlarida avj olgan

O'qituvchi minbari

o'qituvchilar guruhi, kanallarini tushunamiz. Men mana shu kanal va guruhilardan faoliyatimda asqotadigan biror metodik yordam ololmadim. O'qituvchilar orasida bu kanallarga o'z dasl ishlamasi, tadbir senariyalar, o'tkazgan tadbir lavhalarini to'lov asosida joylashtirish urf bo'ldi. Shunday ekan, kanalga joylanayotgan materiallarni yuqori saviyada deb bo'lmaydi. Ammo bu kanal va guruhiarda minglab o'qituvchilar faoliygini kuzataman. Nega?!

O'qituvchilar bu guruhiarda bir-birlaridan mavzu bo'yicha konseptlar, dars ishlamlari, senariyalar va yana shunga o'xshash manbalarni so'raydilar. Xo'sh, tayyor konsept va dars ishlurmasi nega kerak?! Yana ko'chirmachilik, ko'zbo'yamachilik uchunmi?! Axir, o'qituvchi har bir darsi uchun o'zi adabiyotlar titkilab,

boshqalarga ko'ra belgilanadigan xodimlar mehnatiga haq to'lash jamg'armasi shtat jadvalarida ko'rsatiladi va u rahbar, bosh buxgalter (buxgalter) tomonidan imzoladigan tarifikatsiya ro'yxatidagi mehnatga haq to'lash jamg'armasiga muvofig bo'lishi lozim.

Ammo masalaning bahsi jihatida yana shu muhitning ta'limga sifati past natija berayotganiga borib taqaladi. Zero, bevosita o'sha muhitning ishtiroychisi bo'lgan o'qituvchining ta'limga sifati va sharotiga berayotgan bahosida har qanday me'yoriy-huquqiy asosdan ham muhimroq. Ya'ni, pedagogning o'zi bu sharoitda hech bir natijaga erishib bo'lmasligini ta'kidlayapti.

Sherobodlik muallim so'zinining yakunida yaqin yillarda maktab filiali o'rniiga yangi maktab qurilishi ko'zda tutilayotgani va bundan qishloq ahli cheksiz quronchida ekanini ham aytib o'tdi. Shu o'rinda mutasaddilar xat muallifi ta'kidlaganidek, ikkita sinfga dars o'tayotgan o'qituvchilarning mehnatini munosib rag'batlantirishni yana bit bor qayta ko'rib chiqishlari tarafidormiz. Chindan ham kam komplektli sinf o'quvchilarga dars berayotgan pedagog ikki sinf uchun alohida dastur asosida mashg'ulot olib boradi. Shunga monand tarzda alohida tayyorgarlik ko'radi. Tabiiyi, u ikki barobar mehnat qildi. Ammo yakunda nima uchun bu mehnatlari inobatga olinmayapti?

O'yalmizki, Moliya vazirligi mutasaddilar yuqoridagi nizomni qayta ko'rib chiqib, o'qituvchilar mehnatini munosib tarzda rag'batlantirishsa, maqsadga muvofig bo'lar edi.

Zilola MADATOVA,
"Ma'rifat" muxbirini

metodlarni o'ylab, darsga tayyorgarlik ko'rishni, shunga muvofig konsept yozishi lozim emasmi? Konsept hajmi ham hujjatlarda ko'rsatilganidek, ko'p bo'lishi shart emas. "Telegram" tarmog'i orqali tayyor dars ishlurmasi va konseptlar almashilayotgani o'qituvchilarning hamon yangi imkoniyatlarga moslashmagani, qolipdan chiqib ketolmayotgani, o'z bilimi, metodi ustida rostmana ishlamayotganini isbotlayapti.

Shu o'rinda biz, pedagoglar uchun ta'limga nashrilarining qanchalik muhim ekanini ta'kidlash joiz. Ularda o'qituvchilarga berilayotgan metodik yordamning foydalananligi o'qituvchida bunday yengil-yelpi yozilgan konsept va dars ishlurnalariga ehtiyoj qolmaydi. Ijtimoiy tarmoqlardagi filtrnlamagan axborot oqimi pedagoglarning (aslida, har bir odamning) qimmatli vaqtini o'g'irilayapti!

Shu o'rinda biz, pedagoglar uchun ta'limga nashrilarining qanchalik muhim ekanini ta'kidlash joiz. Ularda o'qituvchilarga berilayotgan metodik yordamning foydalananligi o'qituvchida bunday yengil-yelpi yozilgan konsept va dars ishlurnalariga ehtiyoj qolmaydi. Ijtimoiy tarmoqlardagi filtrnlamagan axborot oqimi pedagoglarning (aslida, har bir odamning) qimmatli vaqtini o'g'irilayapti!

Shahnoza A'ZAMOVA,
Yunusobod tumanidagi
272-maktab o'qituvchisi

"Ta'limda innovatsiya" respublika sammiti

Namangan viloyatida "Innovative Education Summit 2019" Respublika sammiti bo'lib o'tdi.

Sammitning tantanali ochilish marosimida Xalq ta'limi vaziri o'rinosbosar Sarvar Boboxo'jayev, dastur bo'yicha trener, AQShlik Shannan Rouch ishtirok etdi.

So'zga chiqqanlar xorijiy tillarni o'rgatish jarayonida yangi metod hamda texnologiyalarni amalda keng qo'llash va tajriba almashishga qaratilgan sammit ta'lim sifatini oshirish, ingliz tilini o'qitishini yanada yaxshilashga xizmat qilishini alohida ta'kidladi.

Janubiy Koreya hamda Hindistonning nufuzli o'quv muassasalarini bilan teleko'priklar orqali muloqotda ikki mamlakat pedagoglari, shuningdek, 2000 naafardan ziyyod ta'lim sohasi vakillari faol ishtirok etdi. Qolaversa, sammit ishini bir vaqtning o'zida

Namangan viloyatining To'raqo'rg'on, Mingbulog, Uchqo'rg'on, Pop, Chortoq tumanlari hamda viloyat pedagog xodimlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish hududi markazi pedagoglari hamda soha vakillari onlaysiz kuzatib bordi.

O'quvchilarning ingliz, nemis, fransuz, arab, xitoy, koreys hamda yapon tillaridagi chiqishi ishtirokchilarda ilo'i taassurot goldirdi.

Sammit doirasida o'qituvchilar guruhlarga bo'linib, amaliy mashg'ulot, mahorat darsi va treninglarda ingliz tilini o'qitishda ilg'or usul va texnologiyalarni o'zida mujassam etgan loyihibar ustida ish olib bordi. Amaliy mashg'ulotlar ilg'or ta'limiy jarayonlar, tajriba va fikr almashushi, babs-munozaralarga boyligi bilan ahamiyati bo'ldi.

Kunning ikkinchi yarmida sammit qatnashchilari viloyatning diqqatiga sazovar joylari, jumladan, Is'hoqxon Ibrat nomidagi xorijiy tillarni o'qitishga ixtisoslashtirilgan maktab hamda qadimiy Asxikent yodgorlik majmuasida bo'dilar.

Ikkinchi kuni guruhi tomonidan yangi loyihibar taqdimoti o'tkazildi. Yutuq, yangilik, yangi tashabbuslar o'rtaqa tashlandi. Tizimda amalga oshirilayotgan izchil islohotlarga hamohang ilg'or ta'limiy jarayonlar hamda jahon tajribasi bilan uyg'un ravishda ishlab chiqilgan loyihibar taqdimoti dolzarb jihatlarni qamrab organligi bilan muhim ahamiyat kasb etdi.

Sammit yakunida ishtirokchilarga sertifikat topshirildi.

G'anisher AKBAROV

Boshimizgacha ishga sho'n-g'iganmiz. Shuning uchun ham ko'p oilalarda tarbiya masalasi oqsoq. Chet elda ish vaqt biznikiga nisbatan ancha qisqa. Ular xizmat vaqt tugashi bilan o'z shaxsiy ishiga kirishadi. Biz-chi, ulgurolmanimizni uya olib kelib bajaramiz. Ish haqi doimgiday. Bola tarbiyasiga esa vaqt yetmayapti.

Yulduz JABBOROVA

O'qituvchining metod kuni yo'q. U darsi bo'lsa, bo'lmasa ertadan kechgacha maktabda o'tirishga majbur. Unaqda oиласига, farzandlari tarbiyasiga qachon vaqt topsin? Ayrim xudbin rahbarlar o'qituvchilarga metod kun yo'q deb, ularni darsi tugasa ham maktabda o'tirishga majbur qilishadi.

Nargiza O'ROZOVA

Xitoylarda shunday maqlab bor: bir yilga rejalashtirganimizga don sochamiz, o'n yilga rejalashtirganimizga daraxt ekamiz. Agar butun umr rejalashtirsak, kishilarni o'qitamiz va tarbiyalaymiz.

Shahoza AVAZOVA

Hayotda ustoz bo'lib yashashning zavgi, mas'uliyati, shu bilan birga, nozik tomonlari ham bor. Boshqalar xatoga yo'l qo'sya, odamlar oddiy qabul qiladi. Ammo o'qituvchi xato qilsa yoki noo'rin gapirsa, "O'qituvchi bo'la turib, shu ishni qilibdi yoki shunday debdi", deb fikrlaydi xalqimiz. Shunday ekan, biz, ustozlar maktabda o'qituvchilarni, uyda farzandlarimizga, mahallada mahalladoshlarga doim o'mak bo'lishimiz lozim.

Matluba NAVRO'ZOVA

Ba'zilar repetitorlik qiladigan o'qutuvchilarning ishiga ham shubha bilan qarashadi. Aslida, o'quvchining o'zida qiziqish, o'qishga muhabbat, intilish bo'lmasa, eng zo'r repetitor ham ularga bilim bera olmaydi.

Barno UBAYDULLAYEVA

Xayrli tashabbus quloch yozmoqda

Yurtimda kitobxonlik madaniyatini yanada yuksaltirish, ayniqa, yoshlar o'rtaida kitobxonlikni keng targ'ib qilishga alohida e'tibor qaratilmoqda.

O'zbekiston tumanidagi 1- va 21-umumta'lim maktablarida ham "Kitob ulash" aksiyasi doirasida tuman xalq ta'limi bo'limi mudiri Nafisa Nishanova hamda 49-maktab direktori Rustamjon Hakimov esa ayni paytda xorijiy tillarga ixtisoslashtirilgan 21-maktabda o'qigan. U o'z maktabiga 80 dona badiiy adabiyot hadyoti qildi.

Men o'qigan 1-maktabda Oliy Majlis Qonunchilik palatalasi deputati Mayluda Xo'jayeva, yuridik fanlar doktori Feziljon Otaxonov, O'zbekiston va Qoraqalpog'iston xalq artisti

Muhammadali Abdurqunduzov, O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan artist Mashrab Kimsanov va boshqa mashhur insonlar tahsil olgan. Niyatim — bugungi o'quvchilarimiz orasidan ham kelgusida ular singari el ardog'idagi insonlarni yetishib chiqsin. Maktabimizga sovg'a qilingan kitoblar farzandlarimizni ezzulikka chorlashiga umid bildiramiz, — deydi tuman xalq ta'limi bo'limi mudiri Nafisa Nishanova.

Tumandagi 49-maktab direktori Rustamjon Hakimov esa ayni paytda xorijiy tillarga ixtisoslashtirilgan 21-maktabda o'qigan. U o'z maktabiga 80 dona badiiy adabiyot hadyoti qildi.

Xurshid SULTONOV,
jurnalist

Hunarli kishi xor bo'lmas

Buxoro azaldan hunarmandchilik markazi sifatida dunyoga dong taratgan. Qadimdan zardo'zlik, kashtachilik, patdo'zlik, do'ppido'zlik, tikuvchilik, pazandachilik kabi hunarlarning makoni bo'lgan bu hududda bugungi kunda ham ushu hunarlarga e'tibor katta.

G'ijduvon tumanidagi 2-maktabda tashkil etilgan "Mohir qo'llar" to'garagida bu hunarlar yoshlarga o'rgatib kelinmoqda. Texnologiya fanidan o'tilgan amaliy ishlarni mustahkamlash maqsadida mahallamizda tashkil etilgan "Dilnoza-Nigora" olibay korxonasiya maktabimizning 8-sinf qizlari bilan sayohat yushtirildi. Bu korxona zamonalovi texnologiyalar bilan jihozlangan. "ESMAN" bishish mashinasi yordamida gazlamani presslab bichish, "JUK overlok" tikuv mashinasi yordamida bichilgan gazlamani overlok qilish, elektr tikuv mashinasida tikish, tayyor kiyimlarni dazmollash usullarini kuzatdilar. Xavfsizlik qoidalariiga riyoq qilgan holda, qizlarimiz bichilgan gazlamalarni tikuv mashinasida tikitib ko'rdilar.

Amaliy mashg'ulot natijasida qizlarda mohir tikuvchi bo'lishiga qiziqish uyg'ondi.

Musharraf AHMEDOVA,
G'ijduvon tumanidagi
2-maktabning texnologiya
fani o'qituvchisi

Qo'shrabot tumanidagi 74-umumta'lim maktabida Amir Temur tavalludining 683 yilligiga bag'ishlab "Amir Temur — buyuk sarkarda va davlat arbobi" mavzusida ma'naviy-ma'rifiy tadbir o'tkazildi.

Amir Temur — buyuk sarkarda

— Amir Temur kishilarni yaxshilikka, vatanparvarlikka, bonyodkorlikka, aql-idrok bilan ish yuritishga chorlagan, — deydi tarix fani o'qituvchisi Sayfidin Rabbimov. — Ayniqa, mamlakatlar o'tasidagi munosabatlarni, hamkorlikni mustahkamash, yurt taraqqiyoti uchun xizmat qilishni yaxshi bilgan. Ushbu tadbir orqali yosh avlodga buyuk sarkarda haqida ma'lumot berdi.

Ayniqa, 7-sinf o'quvchisi Farangiz Davronovaning she'reiy chiqishidan yoshlar qalbi hayajonga to'ldi. O'quvchilarda ona-vatanga muhabbat, ajodolar ruhiga hurmat hissi jo'sh urdi.

Jahongir TURONOV,
shu maktabning ona tili
va adabiyot fani o'qituvchisi

"Moziyga qaytib ish ko'rmoq xayrlidir"

Bugun adabiyotimizning yirik namoyandalaridan biri, o'zbek romanchilik maktabi asoschisi Abdulla Qodiriyning tavallud kuni.

Oqqa'rg'on tuman agro-sanoat va tadbirdorlik kasb-hunar kollejida tashkil etilgan tadbir Qodiriy bobomiz tavalludining 125 yilligiga bag'ishlandi. "Moziyga qaytib ish ko'rmoq xayrlidir" deb nomlangan uchrashuvda Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti

universiteti o'qituvchilarini, Toshkent viloyat kasb-hunar ta'limi boshqarmasi, Oqqa'rg'on tuman hokimligi va prokuraturasi vakillari ishtirok etdi.

Dastlab ishtirokchilar Abdulla Qodiriyning hayoti va ijodi haqida gapirib, yozuvchining asarlari bugungi kun-

gacha yoshlar ta'lim-tarbiyasi, ma'naviyati, ma'rifati yuksalishi shida muhim ahamiyat kasb etayotgani xususida to'xtalib o'tdi.

— Abdulla Qodiriyning ezgu ishlari, ijodi hali-hamon xalqimiz qalbida yashamoqda. Qodiriy bobomiz asarlari o'zbek adabiyoti, madaniyat, ma'naviyati yo'lida nur sochuvchi shamchiroqdir, — dedi Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili

va adabiyoti universiteti dotsenti, filologiya fanlari nomzodi Abdulla Ulug'ov. — Bugungi tadbir yoshlar ongida Vatanimiz tinchligi, mustaqiligi yo'lida jon fido qilgan buyuk ajodolarimiz haqida keng tushuncha berishi shubhasiz. Qodiriy asarlari o'qigan, uqqa yigit-qiz oila muqaddasligi, Vatan tinchligi va ozodligi naqadar ulug'ne'mat ekanini teran anglaydi.

O'quvchilar tomonidan Abdulla Qodiriyning "O'tkan kunlar", "Mehrobdan chayon" romanlari, "Calvak Maxzumning xotira daftaridan", "Toshpo'lat tajang nima deydi?" kabi hajiy asarlari asosida tayyorlangan, xalqimizning o'tmishdag'i azob-u qiyinchiliklarga limmalim hayotini aks ettirgan sahna ko'rinishlari yig'ilganlarda katta taassurot goldirdi.

Tadbirda faol ishtirok etgan o'quvchilar faxriy yorliq va esdalik sovg'alari bilan taqdirlandi.

Ulug'oy XUDOYNAZAROVA,
kollej direktori

Kim haq, kim nohaq?

"Ma'rifat" gazetasining 2019-yil 9-yanvar sonida Samarqand iqtisodiyot va servis institutining besh nafaqa yoshidagi pedagog xodimi ishdan bo'shatilgani haqidagi "Beshvolon qidirayotgan adolat o'zi bormi?" sarlavhali maqola chop etilgan edi. Maqolada ko'tarilgan holat ko'plab bahs-munozaralariga sabab bo'ldi. Biroq shuncha vaqt o'tsa da ushbu masala hamon o'z yechimini topgani yo'q. Dastlabki sud jarayoni pedagoglarning tashkilatlari haq deb topdi. Keyin boshqa sud avvalgi sud chiqargan qarorni bekor qilib, o'qituvchilar da'yosini o'rinsiz deya yangi hal qiluv qarori chiqardi. Xuddi ular kabi boshqa tashkilotlar ham ushbu muammo bo'yicha turlicha munosabat bildirmoqda. Hatto bir sizim vakillarining ham fikri bir joydan chiqmayotgani masalaning dolzarbligini saqlab turidi...

**“Pedagoglar haqli ravishda
ishdan bo‘shatilgan”**

Keltirilgan faktlar yuzasidan Oly va o'rtamaksus ta'lim vazirligi tonomidan yo'llangan 89-1027-raqamli xatda maqolada Samarcand iqtisodiyut va servis instituti (SamSI) rahbariyati 2018-yilning 23-martida besh nafer pensiya yoshiga yetgan xodimlini hech qanday ogohlantirishsiz lavozimidan ozod etган, deya noto'g'ri mal'lumot keltirilgani, aslida institut rahbariyati ishdan bo'shatilgan pedagoglarni Mehnatodekkesining 102-moddasiga asosan, 2018-yilning 23-yanvarida, ya'ni 2 oy avval ogohlantirgani, 23-mart kuni esa ular bilan tuzilgan mehnat shartnomasi bekor qilingan ta'kidlanigan. Shuningdek, vazirlik xatida maqolada keltirilgan institut birlashgan kasaba uyushmasi qo'mitsashen qaror yo'qligi haqidagi ma'lumotlar ham o'z tasdiqini toponmagani navyd etilgan.

Yana xatda tashrif etilishini qayd etilgani.
Yana xatda taʼishidagi qayd etilgani:
“Mehnat kodeksining 101-moddasiga asosan ish beruvchisi tegishli tartibda institut birlashgan kasabasi yuushmasi qoʼmitasiga Oʼ. Toʼxtamisiga Sh.Abdurashitov, G.Markova hamda S.Toʼxtayev pensiya yoshiga toʼlgani va yoshga doir davlat pensiyasi shil huquq mavjudligi munosabati bilanular bilan tuzilgan mehnat shartnomasi Mehnat kodeksining 100-moddasiga ikkinchi qismi 7-bandiga asosan bekor qilinishi rejalashtirilgani, Mehnat kodeksining 101-moddasiga birinchi qismi talabiga asosan mehnat shartnomasini bekor qilinishiga rozilik berilishini soʼrab taqdimmora kiritigan.”

Institut kasaba uyishmasini tonidanon 2018-yil 12-mart kuni mazkur masala ko'rib chiqilgani va institut rektorining mehnat shartnomasini bekor qilish bo'yicha taqdimnomasiga rozilik xati berilgan. Shuningdek, 2018-yil 10-mart kuni institut rektori X.Sa'dinov bilan mehnat shartnomasini bekor qilishga rozilik so'rabi institut boshlang'ich kasaba uyishmasi raisiga taqdimnomasi kiritan.

Kasaba uyushmasi X.Sa'dinovni 2018-yil 15-mart kuni shahar beruvchining taqdirmomasini ko'rib chiqish bo'yicha yig'ilish o'tkazilishi haqida yozma ravishda ohgolantirgan va 15-mart kuni X.Sa'dinov ishtirokida birlashgan kasaba uyushmasi kengashi Mehnat sharhnomasini bekor qilishga rozilik berish haqida yig'ilishi o'tkazgan. Mazkur yig'ilishda asosan ta'lim, fan va madaniyat kodimlari kasaba uyushmasi qo'mitasiga kengashining ish beruvchi tomonidan da'vogar bilan tulzigan mehnat sharhnomasini bekor qilish huquqidan foydalanshiga e'tiroza bildirilmasligi to'g'risidagi qarori qabul qilingan va ish beruvchiga taqdim etilgan.

Shundan so'ng, da'vogalar O'To'xtamishev va X.Sa'dinovning Fuqarolik ishlari bo'yicha Samarcand shahar sudiga qilgan murojaatasi asosida sudning 2018-yil 10-maydag'i qaroriga bilan ularning da'vo tabalabri sud tonimidan qanoatlanitilgan. O'z navbatida, SamISI rahba-

riyati Fuqarolik ishlari bo'yicha Samargand shahar sudining 2018-yil 10-maydagi da'vogasi X.Sa'dinovni ishga qayta tiklash to'g'risidagi qaroridan norzoq bo'lib, Fugarolik ishlari bo'yicha Samargand viloyat sudining appellatsiya instansiyasiga murojaat qilgan. Ishni o'rugaran appellatsiya instansiyasining 2018-yil 12-iyundagi ajrimiga ko'ra, Samargand shahar sudining X.Sa'dinovning da'vo arizasi yuzasidan 2018-yil 10-mayda chiqqargan hal qiluv qarori bekor qilingan. Fugarolik ishi yuzasidan yangi hal qiluv qarori chiqarilgan. Unda javobga SamSI rektoriining da'vogari X.Sa'dinovni ishshad bo'shatish haqidagi buyrug'i qonuniy deb topilgan va X.Sa'dinovni ishga qayta tiklash va majburiy bekor yurgan kunlari uchun ish haqidagi hamda ma'nayiv zaramni undirish haqidagi da'vetalablarini qanoatlantirish rad etilgan.

Shunshdeg, institut rektori Fugarolik ishlari bo'yicha Samargand shahar suinding O'. To'xtamishevning da'vo arizasi bo'yicha 2018-yil 10-mayda chiqqargan qoridan noroz bo'lib, Fugarolik ishlari bo'yicha Samargand viloyat sudiga murojaat qilgan. Ish viloyat sudida to'lq qayta o'rganib chiqqilgan va apellyatsiya instansiysi a'rimiga ko'r'a, da'voga O'. To'xtamishevning talablarbi qanoatlantrilish magan. Institut rektoringin buyrug'i o'z kuchida goldirilgen.

Shu bilan birga, institut rektorining Mehnat shartnomasini bekor qilish to'g'risidagi buyrug'idan norozi bo'lgan Sh.Abdurashitov, S.To'xtayev, G.Markova ham dastlab Fugarolik ishlari bo'yicha Samarqand shahar sudiga, so'ng apellyatsiya tarzida Samarqand viloyat sudiga murojaat qilgan. Ikkala suh ham mavjud mal'umotlarni chuqur o'rGANIB chiqaqan holda da'vogarlarning da'vo aralariniga qanoatlantrilmagan va institut rektorining buyrug'ini o'z kuchida qoldirgan.

Maqolada Samargand viloyat kasaba uyushmlari tashkilotlari birlashmasi raisi S.Rafiqovning mazkur holat yuzasidan bergen xulosasi keltirilgan. Aniqlanishicha, institut tonomidan O'.To'xtamishev, X.Sa'dinov, Sh.Abdurashitov, G.Markova, S.To'xtayevga ular bilan tuzilgan mehnat sharhnomasini ikki oydan so'ng bekor qilinishi to'g'risidagi ogohlantirish xati 2018-yil 23-yanvarda yozma shaklda topshirilgan. Ogohlantirish xatinining mazmuni o'qib eshitirilgan, tushuntirilgan va xetni olib, imzo chekish so'ralgan, lekin ular imzo chekishidan bosh torgan. Institut xodimlarini istihrokida bu kunduzda qo'shilganda shaxsiy surʼati boʻlgan.

haqida 1-sonli yig'ilish bayonnoması va dalolatnoması tuzilgen hamda yig'ilish ishtirokchiları tonidan imzolangan.

Haqiqatan ham SAMSI birlashgan kasaba uyishması qo'mitsasi kengashining 2018-yil 15-martdagı 1-4 "O" sonli qarorida ish beruvchining Mehнат kodeksining 100-moddasi 2-qisimi 7-bandiga asosan, mehnat shartnomasini bekor qilishga rozilik berilishini qo'shadi.

O'zbekiston Kasaba uyushmalarini federativsiyasi kengashining 2016-yil 19-apreldagi Kasaba uyushmosi organida ishlash beruvchining taqdimmosanasi ko'rib chiqish tartibiga o'tirishidagi 2-11-soni qarorining 3-qisimi 11-bandida masalasi ko'riliyatigon xodim tegishli kasaba uyushmosi organi majlisida ishtirot etish huquqiga ega ekani, mazkur muddatlar davomida xodimning ishtirotini ta'minlash imkoniyati bo'lmasicha, majlisning uning ishirotkorisiz o'tkazilishim mumkinligi ko'sartilgan. Xodimning majlisda uzr-o'sabablarisiz ishtirot etmaganligi yoki ishtirot

etishdosh bosh torganiqliq qatlidinnomani uning ishtirokisiz ko'rib chiqishga menol qilimyadi, deb ta'kidlangan. Da'voqgarlar kasaba uyushmasi yig'ilishi haqidagi xabarlardan qilinganiga qaramasdan yig'ilishi kelmaslik uchun uzrli sababi borligi haqidagi xabar bermagan. Shu sababli, SamiS rektori tomonidan da'voqgarlar bilan tuyzilgan mehnat shartnomasi O'zbekiston Respublikasiga Mehnat kodeksining 102-moddasiga muvofiq

amaldagi qonun talablari asosida kasaba uyushmasi roziligi bilan bekor qilingan.

Bundan tashqari, murojaat mualliflaridan bish O'zbekiston Respublikasi Olyi sudiga qilgan murojaati o'matligan tartibida ko'rib chiqilgan. Rais o'rinsbosarining 2018-yil 26 noyabrdagi 12-4313-18-soni xatida Olyi sudining 2018-yil 20-iyuldagisi ajrimida murojaat batafs muhokama qilinganiga fuqaro tomonidan keltirilgan vajlar soz qarorini bekor qilish uchu asos bo'la olmasligi sababli shikoyat qanoatlan tilmasdan goldirilganini ma'lum qilingan.

Maqolada ko'tarilgan masalalar bo'yicha O'zbekiston Ta'lim, fan va madaniyat xodimlari kasaba uyushmasi Respublikasi kengashi raisi maslahatchisi J.Yaratov shu yil 11-fevralda SamSiga borib, murab jaat mualifalarini jalb etgan holda masalamalari chiqur o'rGANIGA chiqqan hamda mehnat shartnomasi ish beruvchi tomonida mehnat sonunchilikiga mos holda bekor qilinganini ta'kidlagan.

O'rganishlar yakuniga ko'rva, SamiS rektorining 2018-yil 23-martdagi Mehnat shartnomalarini bekor qilish to'g'risidagi buyrug'iaga asosan professor-o'qituvchilar O'tay To'xtamishev, Shovqiddin Abdurashitov, Sobirjon To'xtayev, Galina Markova va Qayta tayyorlas-

2016-yil 19-apreldagi 2-11-sonli qarori tabalalariga zid ravishda soxta hujjat rasmiylashtirilgan. Hech qanday kasaba uyushmasi majlisji "otkazilmagan Vazirlilik xodimlari "Ma'rifat" gazetasida chiqqan "Beshovlon qidirayotgan adolat o'zi borni?" nomli maqolaga munosabati SamiSI rektori M.Poltavoy yozib bergan ma'lumotlarga tayyangan holda tayyorlangan.

Bizni ishdan bo'shatish bo'yicha institut kasaba uyushmasi tomonidan tegishli hujjalatlardan bizga taqdim qilinganmadidi. Institut kasaba uyushmasi raisi N.Xudoyberdiyev va kadrilari bo'limi boshlig'i A.Berdimurodov bizga biron hujjalatni ko'rsatgani yo'q. Biz o'sha vaqtning o'zida dalolatnomada tuzlik da imzoladik. Buzdan tashqari xolis guvohlar — dotsentlar S.Suyunov, J.Karimov, kotiba D.Azimova, kasaba uyushmasi boshlang'ich tashkiloti bosh hisobchisi L.Musoboyeva ham imzo cheki bilan tasdiqlagan (*ushbu dalolatnomaga ilova qilinganid*). Lekin keyin chalik institut rahbariyati tomonidan barcha hujjalatlar soxtalashtirilib sudga, tegishli tashkilotlarga taqdirm qilingan. Eng yomoni, manan shu soxta hujjalatlarga tayangan holda sudlar hukm chiqqargan. Buni O'zbekiston Kasaba uyushmalari federatsiyasi kengashiga raisining o'rinsobasi B.Mahmudov devorining iaych xoti. Samargand viloyatida

dailiyevning javob xati, Samarqand viloyat
kasaba uyushmalari tashkilotlari
birlashmasi kengashi rais o'rinnbosar
A.Qodirovning javob xati, shuningdek
Samarqand viloyat hokimligi isch
guribi yulosalari hem tescilaydi.

guruni xulosalar ham tasdiqlaydi.
Samisiz rektori M.Po'latovning 2018-yil 23-martdag'i 73-''Sh'' sonli buyrug'i noqonuniga bo'lib, ijtimoiy fanlar kafedrasiga B.Rahimov o'rindoshlik asosida, O.G'aybullyoyev katta o'qituvchi lavozimiga, H.Mullajonova o'rindoshlik asosida ishga qabul qilingan. Mehnat shartnomasi 2018-yilning 23-martidan 30-iyun kuniga qadar tuzilgan. Mehnat kodeksining 72-moddasi 3-bandida institutda pedagog o'qituvchi sifatida tanlovdan o'tish, lavozimlarga saylanish mumkinligi belgilab q'yilgan. Shuningdek, Vazirlar Mahkamasining 2006-yil 10-fevraldagi 12-soni qaror bilan tasdiqlangan ''Oliy ta'lime muassasalariga pedagog xodimlari tanlovda asosida qabul qilish tartibi to'g'risidagi'' g'aziz nomming III bandida oliy ta'lime muassasasining kafedra mudiri, professor, dotsent, katta o'qituvchisi, o'qituvchisi (assistanti), o'qituvchi-stajyori lavozimini 1 yil muddatga tanlov bo'yicha egallash belgilab q'yilgan. Bu modda M.Po'latov temoridaq surʼusini ziddiyetda buzilgan.

Bizning murojaat va da'vo-arazilarimizga biron mansabдор shaxs yoki suda tomorididan e'tibor berilmayapti. Yuqorida qayd etilgan qonunbuzilish holatlari, o'qituvchilar uchuzilgandan mehnat shartnomasini bekor qilishiga to'g'risida bu yuruv nocochni ekanipli ulashni

Toq hisdag'i buyruq haqiqotini ekani bilan
ko'rib-ko'maslikka, bilib-bilmalikka olyapti.

Masxus ta lim vaziyatiga bo's bayonotida 5 nafar pedagogning mehnat qonunchiligiga muvofig' ravishda ishdan bo'shatilganini O'zbekiston Ta'lif fan va madaniyat xodimlarini kasaba uyushmasi Respublikasi kengashi raisi maslahatchisi J.Yaratovning xulosalar bilan asoslaydi. O'qituvchilar taqdimgil qilg'an hujjalarda esa vaziyatiga umuman boshqacha baho berilgan. Jumladan O'zbekiston Kasaba uyishmalarini federatsiyasiga kengashi raisi o'rinosari B.Mahmadaliev yagonidan shu yil 1-mart kuni imzolangan (11-218yo-2019 raqamli) xatda beş nafar o'qituvchilar bilan mehnat shartnomasini ish beruvchining tashabbusiga ko'ra Mehnat kodeksining 100 mudda, 2-qism, 7-bandiga asosan bekor qilishda qonun talabi buzilgan, deya xulosa berilgan.

Sudlar kabi respublika tashkilotlari vakillari ham vaziyatga turlicha munosaba bildiryapti. Xo'sh, aslida kim haq, rektorm yoki o'qituvchilar?..

TAHRIRIYAT

2019-yil 10-aprel, № 27 (9196)

Maktab rahbari qiyofasi yoxud u menejer bo'lishi shartmi?

Xalq ta'limi tizimi tub islohotlar jarayonini boshdan kechirapti. Har qanday islohot muvaffaqiyati joylarda uni hayotga tatbiq etuvchi ijrochilar salohiyatiga bog'liq. Shu maqsadda 2018-yil 5-sentabrda O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Xalq ta'limi tizimiga boshqaruvning yangi tamoyillarini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori qabul qilinib, unda maktab rahbarining yangi qiyofasini yaratish masalasi ham belgilab berildi.

Jumladan, "2018/2019-o'quv yilidan boshlab Abdulla Avloniy nomidagi Xalq ta'limi tizimi rahbar va mutaxassis xodimlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish institutida umumta'lum muassasalarini rahbarlarining xalq ta'limi sohasida menejerlik ko'nikmalarini shakllantirish kurslari tashkil etildi.

Oly ta'lum muassasalarini huzuridagi xalq ta'limi xodimlarini qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish bo'yicha hududiyl markazlar Xalq ta'limi vazirligi idoravly bo'ysunuviga o'tkazilishi ham belgilab qo'yildi.

Yangicha yondashuv zururiyat

Abdulla Avloniy nomidagi Xalq ta'limi tizimi rahbar va mutaxassis xodimlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish institutida bu borada qanday amalyishlarga qo'l ulyapti, malaka oshirish tizimida mazmun va shakl mutanabsiligi ta'minlanyaptimi? Institutning o'quvmetodik ishlar bo'yicha prorektori Farhod Karimov shular xususida so'zlab berdi:

— Xalq ta'limi tizimidagi rahbar kadrlar malakasini oshirishni takomillashtirish maqsadida 2018-yil oktabr oyida institutimizda xalq ta'limi sohasida menejerlik ko'nikmalarini shakllantirish kurslari tashkil etidi. Bir oylik kursda ta'lum tizimi va maktab rahbarlariga "O'zbekiston Respublikasining ta'lum sohasidagi davlat siyosati", "Ta'lum menejmenti", "Loyihalar menejmenti", "Ta'lumi boshqarshing me'yoriy-huquqy asosları", "O'quv jarayonini modernizatsiyalash, ta'lum sifatini ta'minlash tamoyillari va yondashuvlari", "Zamonaviy ta'lum va innovatsion texnologiyalar bo'yicha ilg'or xorijiy tajribalar", "Rahbar imiji va mulogot madaniyatni (self menejment)", "Boshqaruvda axborot texnologiyalar", "Ta'lum samaradorligi va uni baholash", "Boshqaruv psixologiyasi", "Amaliy xorijiy til" kabi modular bo'yicha mashg'ulotlar olib borilmoqda. Mashg'ułotlar mazmu-niga bugungi kun rahbarining mas'ulligini yanada oshirish, tanqidiy tahsil, izlanishlar olib borish va shunga muvofiq ta'lum muassasasi missiyasini anglash, mahoratlari boshqaruvni joriy etish, xorijiy tillarni chucher o'rganish, zamonaviy axborot texnologiyalaridan unumli foydalanan, iqtisodiy va tadbirkorlikka oid bilim va malakaga ega bo'lish kabi masalalar kiritilgan. Institut professor-o'qituvchilarini ham darslarni amaly tarzda, interaktiv usulda tashkil etishga harakat qilmoqda, ma'ruza mashg'ułotlari 20 foizdan oshmayotgani ham maktab rahbarlarining yanada faol ishtirokiiga sabab bo'lmoqda.

Menejerlik laboratoriylari faoliyati ta'limning yanada samarali natija ko'rslatishiga turki beryapti.

Institutda rahbar xodimlarning amaldagi o'quv dasturlariga korporativ, natijaviy (result based management) va ta'lum sifatini umumiy boshqarish (TQM) tamoyillari mazmuniň singdirish uchun jahonning 20 dan ortiq davlatlari, jumladan, Rossiya, Germaniya, AQSh, Angliya, Janubiy Koreya, Gruziya tajribalari o'rganib chiqildi. O'quv rejasi va dasturlar mazmuni o'zgartirilgani

bugungi kunda o'zining samarasini bermoqda.

Hamma tinglovchilarning savodxonlik darajasi, malaka oshirishga munosabati bir xil deb bo'lmaydi. Tag'in qisqa fursatda o'quv rejasidan o'rın olgan barcha 15 modulni to'laqonli o'rganish, natijaga erishish oson emas. Shu bois, tinglovchilarimiz orasida uch qismiga bo'lingan test sinovlaridan o'tolmagan, malaka ishini muvaffaqiyati himoya qilolmayotganlari ham bor. Biz ularga sertifikat emas, kurs tinglovchisi bo'lganligi to'g'risida ma'lumotnomma beramiz.

2019-yil yanvar-fevral oylarida "Menejerlik kurslari"ga 851 nafr nafr mustaqil tadqiqotchi ilmiy izlanish olib bormoqda. Joriy yilning o'zida 3 nafr ilmiy izlanuvchi doktorantura qabul qilindi. 2018-yilda institut qoshida Vazirlar Mahkamasi huzuridagi OAK Rayosatining qarori (30.05.2018-y., №253/2) bilan pedagogika fanlari bo'yicha ilmiy darajalar beruvchi

DSc.30.05.2018.Red.68.01 raqamli ilmiy kengash tuzildi va iyun oyidan faoliyatini boshladi.

Institutda 2018-yili Germaniyaning Gyote instituti, Koreya Respublikasi elchixonasi qoshidagi Koreys o'quv markazi, Rossianing A.S.Pushkin nomidagi davlat rus tili instituti, Janubiy Koreyaning Toshkent shahridagi INHA universiteti bilan hamkorlik yo'lg'a qo'yildi.

Jumladan, 2018-yil 7–20-noyabr kunlari Germaniyaning Gyote instituti Toshkent filiali bilan hamkorlik doirasida o'qituvchilarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish sohasidagi yetakchi mutaxassis, pedagogika va psixologiya fanlari doktori, professor **Villi Rof Xanish** institut professor-o'qituvchilarini bilan seminar-trening o'tkazdi. Tashrif davomida menejerlik kurslarining o'quv reja va dasturlari tanqidiy ko'r ibrik chiqildi, Germaniya tajribasi asosida yangi dastur loyihasi ishlab chiqildi. 2018-yil 27-noyabr kuni Janubiy Koreya elchixonasi qoshidagi Koreys o'quv markazi bilan hamkorlikda xorijiy tillarni, jumladan, Koreys tilini o'qitish samaradorligini oshirishga qaratilgan tadbir tashkil etildi.

Rossianing A.S.Pushkin nomidagi rus tili va adabiyoti instituti bilan ikki tomonlama hamkorlik shartnomasini tasdiqlangan. Unga ko'ra, 2019-yilda mamlakatimiz maktablarida faoliyat yuritayotgan rus tili va adabiyoti fani o'qituvchilarini **masofaviy qayta tayyorlash** kurslarini tashkil etishiga kelishib olindi. Ayni payda masofaviy kursning o'quv rejasiga va dasturi ishlab chiqilmoqda.

Toshkent shahridagi **INHA universiteti** bilan hamkorlik memo-

randumiga asosan, institutda qayta tayyorlash va malaka oshirish kurslari o'quv jarayonlarini tashkil etishning **avtomatlashtirilgan dasturi** ishlab chiqildi. Mazkur loyiha 2019-yil-aprel oyidan amalga tatbiq etildi. Dastur menejerlik kurslarining sifati va tinglovchilar o'zlashtirish darajasini baholabjina qolmay, xalq ta'limi rahbar va mutaxassis xodimlarining yagona ma'lumotlar basasini ham tartibga soladi.

Institut qoshida 2016-yildan **Ta'lima menejment** ixtisosligi bo'yicha tajribalari, doktorantura faoliyat ko'sratmoqda.

Bugungi kunda 9 nafr doktorant va 6 nafr mustaqil tadqiqotchi ilmiy izlanish olib bormoqda. Joriy yilning o'zida 3 nafr ilmiy izlanuvchi doktorantura qabul qilindi. 2018-yilda institut qoshida Vazirlar Mahkamasi huzuridagi OAK Rayosatining qarori (30.05.2018-y., №253/2) bilan pedagogika fanlari bo'yicha ilmiy darajalar beruvchi

**DSc.30.05.2018.Red.68.01 raqamli
ilmiy kengash tuzildi va iyun oyidan faoliyatini boshladi.**

Kitobxonlik — rahbar fazilati

Institut kutubxonasi fondidan jami 19485 ta adabiyot o'rın olgan. Shundan o'quv-metodik adabiyotlar 13824, badiy adabiyotlar 4033 va ijtimoiy-iqtisodiy adabiyotlar soni 1303 tani, ma'lumotnomma va lug'at tipidagi adabiyotlar 325 tani tashkil qiladi. Kutubxonadagi IRBIS elektron katalog dasturiga fondaqqi adabiyotlar to'liq kiritilgan.

2019-yilda Axborot-resurs markazida institut xodimlari va kurs tinglovchilarini foydalanshlari uchun 27 nomidagi gazeta va jurnallar, O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjalari to'plamiga obuna tashkil etildi.

Kitobxonlar internetdan, Wi-Fi xizmatidan ham keng foydalanshi mumkin.

Joriy yildan institutning har bir tinglovchisi test sinovlari va malaka ishi himoyasiga qo'shimcha ravishda kamida bir dona badiiy adabiyotni mutolaa qilib, taassurotlarini yozma taqdim etishi va gapirib berishi yo'iga qo'yildi.

Tinglovchilar mulohazasi

— Ilgari ham uch bora mazkur institut malaka oshirish kurslarida tinglovchi bo'lgan edim, — deydi Buxoro tumanidagi 38-maktab direktori Murod Jo'rayev.

— Bu gal mashg'ułotlarning tashkil etilishi, mazmun va shakl o'zgarishi men uchun yangilik bo'ldi. Dars o'tishning ma'ruza ko'rinishidan deyarli voz kechilgan. Har bir o'qituvchi o'zi o'tayotgan modul haqida tinglovchida to'laqonli tushuncha hosil qilish uchun puxta hozirlik ko'rib, slaydlar tayorlagan, amaly mashg'ułotlarga keng o'r'in bergan. Buning natijasi o'larog, tinglovchi har bir mashg'ułotda ko'tarilayotgan muammoni bilish bilan chegaralanib qolmasdan, uni bartaraf etish usul va yo'llari haqida muayyan malaka va ko'nikma hosil qilyapti.

Qora'o'zak tumanidagi 3-maktab direktori Parvozxon Qurbaniyozova o'z taassurotini shunday ifodalaydi:

— Kursda ishtirok etayotgan ilk kunlarimda "nega menejerlik kursi", "maktab direktori menejer bo'lishi shartmi?" degan savollar ustida ko'p bosh qotirardim. Aslida, "menejer" so'zi "boshqaruvchi" degan ma'noni anglatishini inobatga oladigan bo'lsak, bu hayotiy zururiyat ekan. Men ishlayotgan maktab tuman markazidan anchu olida joylashgan. Mashg'ułotlarda chekka hududdagi ta'lum muassasasi faoliyatiga innovatsiyalar olib kirish, qo'shimcha investitsiyalar jaib etish menin kundalik ishim ekanligini chuqurroq anglab yetdim. 2018-yil 1-oktabrda maktab vasiylik kengashlari tugatilib, Kuzatuv kengashlari tashkil etildi. Maktab faoliyatini nazorat qilishning shafoflashuv direktor zimmasiga avtoritar rahbarlik qilish emas, kollegial boshqaruvchi bo'lish vazifasini yuklaysidi.

Chust tumanidagi 48-maktab direktori Muhammadjon Jo'rayevda "Zamonaviy ta'lum texnologiyalari", "Boshqaruv psixologiyasi" modullarida o'tilgan mashg'ułotlar, ayniqsa, katta taassurot qoldirgan...

— Bu modullarni tinglab, ta'limga yangicha innovatsiyalari olib kirish yasasidan ko'nikmalar hosil qildim, — deydi Muhammadjon Jo'rayev. — Menimcha, kelgusida kursni tashkil etish jarayonida shu modullarga yanada keng o'r'in berilsa, maqsadga muvofiq bo'lardi. To'g'i, 24 kun juda kam muddat, modullarning esa barchasi bugungi kun uchun muhim. Bir xillikka aylanib qolgan malaka ishlari o'miga, tinglovchilarini ta'limga yangi innovatsiyalar Joriy etish bo'yicha vazifasini keltirarmi.

Institutda tinglovchilarning jismoniy sog'lomligini, ma'naviy yetukligini yanada rivojlantirish maqsadida ishlab chiqarish gimnastikasi bilan bir vaqtida sportning futbol, voleybol, basketbol, stol tennisi turlari bo'yicha musobaqalar, turli sohalarning yetuk mutaxassislarini bilan o'tkazilayotgan davra suhbatlari, ijodkorlar ishtirokidagi adabiy-badiiy kechalar kurs mazmundorligini oshirishga xizmat qilyapti.

**Abdunabi ABDIYEV,
O'zbekiston Jurnalistari ijodiy
uyushmasi a'zosi**

2019-yil 10-aprel, № 27 (9196)

Hamma abituriyent talaba bo'lsin!

Test savollarini tuzishda foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

So'nggi ikki-yilda yurtimizda oliy ma'lumotli mutaxassislar safini kengaytirish, oliy ta'lim muassasalari qamrovini oshirish borasida necha o'n yilliklarga tatigulik ishlar qilindi. Bu ezgu sa'y-harakatlar yoshlarning oliy ma'lumot olishga qiziqishini yanada kuchaytirib, test sinovlariga tayyorgarlik sur'atini oshirgani shubhasiz. Biroq abituriyentning vaqtini oz, o'qiydigan darslik va adabiyotlari esa ko'p. Boz ustiga, darsliklarning har 4-5 yilda yangilanishini hisobga olsak, abituriyentlarga oson emasligi kunday ravshanlashadi.

Biologiya					
Nº	Darslik nomi	Sinf	Muallifi	Nashriyoti	Nashr yili
1.	Botanika	5-sinf	O'.Pratov, A.To'xtayev, F.Azimova	"O'zbekiston"	2015
2.	Biologiya-Botanika	6-sinf	O'.Pratov, M.Umaraliyeva	"O'zbekiston"	2017
3.	Biologiya-Zoologiya	7-sinf	O.Mavlonov	"O'zbekiston milliy ensiklopediyasi"	2017
4.	Odam va uning salomatligi	8-sinf	B.Aminov, T.Tilovov, O.Mavlonov	"O'zbekiston"	2014
5.	Biologiya-Sitoligiya va genetika asoslarini	9-sinf	A.Zikirayev, A.To'xtayev, I.Azimov, N.Sonin	"Yangyo'l poligraf servis"	2014
6.	Biologiya	10-sinf	A.G'afurov, A.Abdukarimov, J.Tolipova, O.Ishankulov, M.Umaraliyeva, L.Abduraxmonova	"Sharq"	2017
7.	Biologiya	11-sinf	A.G'afurov, A.Abdukarimov, J.Tolipova, O.Ishankulov, M.Umaraliyeva, L.Abduraxmonova	"Sharq"	2018
8.	Biologiya	AL va KHK	A.Abdukarimov, A.G'afurov, A.Nishonbayev, J.Hamidov, B.Toshmuhamedov, O.Eshonqulov	"Sharq"	2015

Fizika					
Nº	Darslik nomi	Sinf	Muallifi	Nashriyoti	Nashr yili
1.	Fizika	6-sinf	N.Turdiev	"Cho'lp'on"	2017
2.	Fizika	7-sinf	P.Habibullayev va b.	"O'zbekiston milliy ensiklopediyasi"	2017
3.	Fizika	8-sinf	P.Habibullayev va b.	"G'afur G'ulom"	2014
4.	Fizika	9-sinf	P.Habibullayev va b.	"G'afur G'ulom"	2014
5.	Fizika	10-sinf	N.Turdiev va b.	"Niso poligraf"	2017
6.	Fizika	11-sinf	N.Turdiev va b.	"Niso poligraf"	2018
7.	Fizika 1-, 2-qism	AL	A.Ganiyev va b.	"O'qituvchi"	2013
8.	Fizika	AL	M.O'imasova	"O'qituvchi"	2010
9.	Fizika II	AL	M.O'imasova	"O'qituvchi"	2010
10.	Fizika	AL	M.O'imasova	"Cho'lp'on"	2010
11.	Fizika 1-3-qism	AL va KHK	A.No'monxo'jayev	"O'qituvchi"	2002
					2004

Geografiya					
Nº	Darslik nomi	Sinf	Muallifi	Nashriyoti	Nashr yili
1.	Geografiya (Tabiiy geografiya boshlang'ich kursi)	5-sinf	P.G'ulomov	"Yangyo'l poligraf servis"	2015
2.	Geografiya (Materiklar va okeanlar tabiiy geografiysi)	6-sinf	A.Soatoev va b.	"O'qituvchi"	2017
3.	Geografiya (Orta Osiyo va O'zbekiston tabiiy geografiysi)	7-sinf	P.G'ulomov va b.	"O'qituvchi"	2017
4.	Geografiya (O'zbekistonning iqtisodiy va ijtimoiy geografiysi)	8-sinf	P.Musayev va b.	"Sharq"	2014
5.	Jahon iqtisodiy-jitmoiy geografiysi	9-sinf	A.Qayumov va b.	"O'zbekiston"	2014
6.	Geografiya (Amaliy geografiya)	10-sinf	Sh.Sharipov va b.	"O'zbekiston milliy ensiklopediyasi"	2017
7.	Amaliy geografiya	AL va KHK	A.Rafiqov va b.	"Sharq"	2014
8.	Iqtisodiy-siyosiy geografiya	AL va KHK	A.Soliyev	"Talqin"	2003
9.	Geografik atlaslar	5—9-sinflar		"YERGEODEZ-KADASTR"	2017

Informatika					
Nº	Darslik nomi	Sinf	Muallifi	Nashriyoti	Nashr yili
1.	Informatika	5-sinf	D.Kamoliddinova	"O'zbekiston"	2016
2.	Informatika va axborot texnologiyalar	6-sinf	B.Boltayev va b.	"O'zbekiston"	2017
3.	Informatika va axborot texnologiyalar	7-sinf	B.Boltayev va b.	"O'zbekiston milliy ensiklopediyasi"	2017
4.	Informatika va hisoblash texnikasi asoslarini	8-sinf	B.Boltayev va b.	"O'zbekiston milliy ensiklopediyasi"	2015
5.	Informatika va hisoblash texnikasi asoslarini	9-sinf	B.Boltayev va b.	"Cho'lp'on"	2015
6.	Informatika va axborot texnologiyalar	10-sinf	N.Toyloqov va b.	"Ekstremum press"	2017
7.	Informatika va axborot texnologiyalar	11-sinf	N.Toyloqov va b.	"Ekstremum press"	2018
8.	Informatika va axborot texnologiyalar	AL va KHK	A.Sattorov	"O'qituvchi"	2013
9.	Informatika	AL va KHK	A.Axmedov va b.	"O'zbekiston"	2002
10.	Informatika asoslarini	AL va KHK	M.Aripov va b.	"O'qituvchi"	2002
11.	Informatika	AL va KHK	R.Boqiyev	"Fan va texnologiya"	2012
12.	Informatika	AL va KHK	U.Yuldashev va b.	"Talqin"	2005

Kimyo					
Nº	Darslik nomi	Sinf	Muallifi	Nashriyoti	Nashr yili
1.	Kimyo	7-sinf	I.Asqarov va b.	"Sharq"	2017
2.	Kimyo	8-sinf	I.Asqarov va b.	"Yangyo'l poligraf servis"	2014
3.	Kimyo	9-sinf	I.Asqarov va b.	"O'zbekiston milliy ensiklopediyasi"	2014
4.	Organik kimyo	10-sinf	A.Mutalibov va b.	"G'afur G'ulom"	2017
5.	Umumi kimyo	11-sinf	S.Masharipov va b.	"G'afur G'ulom"	2018
6.	Organik kimyo	AL va KHK	A.Abdusamatov va b.	"O'qituvchi"	2011
7.	Anorganik kimyo	AL va KHK	I.A.Toshev va b.	"O'qituvchi"	2016
8.	Kimyo	AL va KHK	S.Masharipov, I.Tirkashov	"O'qituvchi"	2014

Matematika					
Nº	Darslik nomi	Sinf	Muallifi	Nashriyoti	Nashr yili
1.	Matematika	5-sinf	B.Haydarov	"Yangyo'l poligraf servis"	2015
2.	Matematika	6-sinf	M.Mirzaahmedov va b.	"O'qituvchi"	2017
3.	Algebra	7-sinf	Sh.Alimov va b.	"O'qituvchi"	2017
4.	Geometriya	7-sinf	A.Azamov va b.	"Yangyo'l poligraf servis"	2017
5.	Algebra	8-sinf	Sh.Alimov va b.	"O'qituvchi"	2014
6.	Geometriya	8-sinf	A.Rahimqoriyev	"Yangyo'l poligraf servis"	2014
7.	Algebra	9-sinf	Sh.Alimov va b.	"O'qituvchi"	2014
8.	Geometriya	9-sinf	B.Haydarov va b.	"O'zbekiston milliy ensiklopediyasi"	2014

9.	Matematika (Algebra va analiz asoslarini. Geometriya) I va II qism	10-sinf, 1-bosqich AL va KHK	M.Mirzaahmedov va b.	"Ekstremum press"	2017
10.	Matematika (Algebra va analiz asoslarini. Geometriya) I va II qism	11-sinf, II kurs AL va KHK	M.Mirzaahmedov va b.	"Zamin nashr"	2018
11.	Algebra va analiz asoslarini I va II qism	AL va KHK	A.Abduhamedov va b.	"O'qituvchi"	2014
12.	Geometriya I va II qism	AL va KHK	I.Isoirov, Z.Pashayev	"O'qituvchi"	2010
13.	Algebra va analiz asoslarini	AL va KHK	R.Vafayev va b.	"O'qituvchi"	2003
14.	Matematika I va II qism	AL va KHK	A.Meliquov va b.	"O'qituvchi"	2014
15.	Geometriya	AL va KHK	X.Sayfullayeva	"O'qituvchi"	2005

Nemis tili

Hamma abituriyent talaba bo'lsin!

Test savollarini tuzishda foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

(Davomi. Bosh 8-9-bettarda)

5.	"Mirzo Ulug'bek"	Maqsd Shayxzoda (Fojia. Asarlar 3-tom)	"G'afur G'ulom"	1972
6.	"Yulduzlar mangu yonadi"	Tog'ay Murod (qissa)	"Sharq"	2009
7.	"Yulduzli tunlar"	Pirimqul Qodirov (roman)	"Sharq"	2016
8.	"Dunyoning ishlari"	O'tkir Hoshimov (qissa)	"Yangi asr avlodii"	2015
9.	"Ruhlar isyonii"	Erkin Vohidov (doston)	"G'afur G'ulom"	1980
10.	"Sohibqiron"	Abdulla Oripov (she'riy drama)	"Akademik"	2016

IZOH. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 13-sentabrda "Kitob mahsulotlarini nashr etish va tarqatish tizimini rivojlantrish, kitob mutolaasi va kitobxonlik madaniyatini oshirish hamda targ'ib qilish bo'yicha kompleks chora-tadbirlari dasturi to'g'risida"gi qaroriga asosan umumiy o'rta va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limining o'quv dasturlarida berilgan yuqoridaq badiiy asarlarning darslik va darslik-majmualarda berilgan parchalaringina emas, balki ularni to'liq o'qib chiqish tushusi qilinadi.

Jadvalda to'liq o'qib chiqish uchun tushusi etilgan badiiy asarlarning nashriyotlari ko'rsatildi. Abituriyentlarni shu asarlarning boshqa nashriyotlardan chiqarilgan nashrlarini ham o'qishi mumkin.

Русский язык и литература					
№	Название учебника	Класс, курс	Автор	Издательство	Год издания
1.	Русский язык	5 класс	Зеленина В.И. и др.	"Узбекистан"	2015
2.	Русский язык	6 класс	Зеленина В.И.	"Шарк"	2017
3.	Русский язык	7 класс	Рожнова М.Э.	"Янгиюль полиграф сервис"	2017
4.	Русский язык	8 класс	Зеленина В.И. и др.	"Турон-Икбол"	2014
5.	Русский язык	9 класс	Зеленина В.И. и др.	"Узбекистан"	2014
6.	Русский язык	10 класс	Рахматуллаева Г.М., Кельдиев Т.Т.	"Extremum-press"	2017
7.	Русский язык	11 класс	Кельдиев Т.Т. и др.	"Extremum-press"	2018
8.	Литература	7 класс	Андрянова В.И. и др.	"Янгиюль полиграф сервис"	2017
9.	Литература (1, 2 часть)	8 класс	Варфоломеев И.П. и др.	"Узбекистан"	2014
10.	Литература (1, 2 часть)	9 класс	Гарипова Г.Т. и др.	"Узбекистан"	2014
11.	Литература (1, 2 часть)	10 класс, средних специальных уч. заведений	Миркурбанов Н.М. и др.	ИПДТ имени Чулпана	2017
12.	Литература (1, 2 часть)	11 класс, средних специальных уч. заведений	Миркурбанов Н.М. и др.	ИПДТ имени Чулпана	2018
13.	Литература	АЛ и ПК	Миркурбанов Н.М. и др.	ИПДТ имени Чулпана	2011
14.	Русский язык	АЛ	З.Жураева	Фан ва технология	2016

Список произведений к обязательному прочтению по предмету "русский язык и литература"

Литературная критика:	
1.	И.А.Гончаров «Мильон терзаний».
2.	В.Г.Белинский «Герой нашего времени», «Сочинения Александра Пушкина» (статьи 7,8,9).
3.	Н.Добролюбов «Что такое «обломовщина?», «Темное царство», «Луч света в темном царстве».
4.	Д.Писарев «Базаров»
Проза:	
1.	А.С.Пушкин «Евгений Онегин», «Повести Белкина», «Капитанская дочка»
2.	М.Ю.Лермонтов «Герой нашего времени»
3.	Н.В.Гоголь «Мертвые души», «Нос», «Шинель»
4.	А.А.Гончаров «Обломов»
5.	М.Е.Салтыков-Щедрин «Господа Головлевы», «Дикий помещик», «Премудрый пекарь», «Как мужик двух генералов прокормил»
6.	И.С.Тургенев «Бумистру», «Бирюко», «Отцы и дети»
7.	Ф.М.Достоевский «Бедные люди», «Преступление и наказание»
8.	Л.Н.Толстой «После бала», «Война и мир»
9.	А.П.Чехов «Ионыч», «Человек в футляре», «Хамелеон», «Толстый и тонкий», «Дама с собачкой»
10.	В.Набоков «Защита Лужина»
11.	И.А.Бунин «Антоновские яблочки», «Господин из Сан-Франциско», «Тёмные аллеи», «Чаша жизни»
12.	А.И.Куприн «Оллсся», «Гранатовый браслет», «Поединок»
13.	Л.Андреев «Иуда Искариот»
14.	М.Горький «Старуха Изергиль», «Челкаша», «Песня о Соколе», «Макар Чудра»
15.	Б.Пастернак (обзор) «Доктор Живаго»

16.	Б.Васильев «А зори здесь тихие»
17.	Ю.Бондарев (обзор) «Горячий снег»
18.	А.Солженицын «Один день Ивана Денисовича»
19.	М.Шолохов «Судьба человека», «Тихий Дон»
20.	А.Н.Толстой «Петр Первый»
21.	М.Булгаков «Мастер и Маргарита», «Собачье сердце»
22.	В.Распутин «Прощание с Матерью»
23.	Ю.Трифонов «Обмен»
24.	В.Шукшин «Чудик», «Микроскоп»

Поэзия:

1.	М.В.Ломоносов «Ода на день восшествия на престол Елизаветы Петровны, 1747 года», «Я знак бессмертия себе воздвигну»
2.	А.С.Пушкин «Деревня», «Во глубине сибирских руд», «К Чаадаеву», «К морю», «К***», «Пророк», «Анчар», «На холмах Грузии лежит ночная мгла...», «Я вас любил...», «Я памятник себе воздвиг нерукотворный...», «...Вновь я посетил...»
3.	М.Ю.Лермонтов «Парус», «Как часто пестрою тополю», «Узник», «Нет, я не Байрон», «Утес», «Смерть поэта», «Пучин», «Родина», «Пророк», «И скучно, и грустно...», «Поэт», «Горная вершина», «Дума», «Когда волнуется желтеющая нива», «Выхожу один я на дорогу», поэма «Мцыри»
4.	Н.В.Гоголь «Тарас Бульба»
5.	Ф.И.Тютчев «Silentium!», «Умом Россию не понять...», «О, как убийственно мы любим...», «Я встретил вас — и все былое...», «Природа — сфинкс. И тем она верней...», «Весенняя гроза», «Весенние воды»
6.	А.А.Фет Это утро, радость эта...», «Шепот, робкое дыханье...», «Сияла ночь. Луной был полон сад...», «Я пришел к тебе с приветом»
7.	Н.А.Некрасов «В дороге», «Тройка», «Родина», «Поэт и гражданин», «Размысления у парадного подъезда», поэмы «Железная дорога», «Кому на Руси жить хорошо»
8.	Н.Гумилев «Я и Вы», «Жираф», «Заблудившийся трамвай»
9.	А.Ахматова «Не с теми я, кто бросил землю...», «Сжала руки под темной вуалью.», «Мне голос был.», «Мужество», «Гашкент заинсталет.», «Эти рыбы глаза.» Пoэма «Реквием»
10.	А.Блок «Фабрика», «Незнакомка», «На поле Куликовом», «Россия», «Ночь, улица, фонарь, аптека.», «Река раскинулась. Течет, грустит лениво...», «О доблестях, о подвигах, о славе.», «О, я хочу безумно жить.»
11.	С.Есенин Цикл «Персидские мотивы» («Шаган», ты моя, Шаганэ», «Никогда я не был на Босфоре»), «Быть поэтом — это значит», «До свиданья, друг мой, до свиданья», «Письмо матери», «Мы теперь уходим понемногу.», «Синт ковыль», «Но жалею, не зову, не плачу», «Низкий дом с голубыми ставнями.»
12.	В.Маяковский «Нате!», «Вам», «Хоропее отношение к лошадям», «Лиличка», «А вы могли бы.», «Послушайте!», «Юбилейное», «О дрине», «Прозастаныш», «Письмо Татьяне Яковлевой», поэма «Облако в штанах»
13.	М.Цветаева «Моим стихам, написанным так рано.», «Имя твое — птица в руке.», «Кто создан из камня, кто создан из глины.», «Семь холмов — как семь колоколов!..»
14.	О.Мандельштам «Я вернулся в мой город, знакомый до слез...», «Мы живем, под собою не чуя страны», «Бессонница. Гомер. Тутие паруса.»
15.	Б.Пастернак «Февраль. Достать чернил и плакать!..», «Определение поэзии», «Во всем мне хочется дойти...», «Гамлет», «Зимняя ночь» («Мело, мело по всей земле...»), «Любить иных — тяжелый крест...»
16.	А.Твардовский «Василий Теркин»
17.	И.Бродский «Ночной полет», «Одиссей Телемаку»
18.	А.Вознесенский «Из ташкентского репортажа», «Рябина в Париже»
19.	В.Высоцкий «Песня о друге», «Братские могилы»
20.	Е.Евтушенко «Хотят ли русские войны», «Идут белые снеги»
21.	Б.Окуджава «Грузинская песня», «Часовые любви»
22.	Н.Рубцов «Тихая моя родина...»
Драматургия:	
1.	Д.И.Фонвизин «Недоросль»
2.	А.С.Грибоедов «Горе от ума»
3.	Н.В.Гоголь «Ревизор»
4.	А.Н.Островский «Гроза», «Беспринаднинца»
5.	А.П.Чехов «Вишневый сад»
6.	М.Горький «На дне»
7.	А.Вампилов «Утиная охота»
Литература родного края:	
1.	Основные факты жизни и творчества Алишер Навои «Пятерица» («Фарҳад и Ширин»), «Газели»; Бобур — обзор творчества, «Газели», «Рӯбӯз»; основные факты жизни и творчества Увайси; основные факты жизни и творчества Мукими, Фурката.
Литература XX века:	
1.	Основные факты жизни и творчества: Фиррат, Чулпан, А.Кадыры, Г.Гулям (поэзия), Айбек, А.Каххар, Х.Алимджан, Зульфия, С.Ахмад, Э.Вахидов, А.Арипов, У.Хашимов, Ш.Холмирзаев.

2019-yil 10-aprel, № 27 (9196)

Habibulla Qodiriy "Otam haqida" kitobida Abdulla Qodiriyning "Jinlar bazmi" hikoyasi to'g'risida: "...bu hikoya dadamning aytishlaricha, 1916-yilda yozilgan. Lekin birinchi bor 1921-yilda "Sharq chechagi" jurnalida bosiladi", deb ma'lumot beradi. Bu bolalar jurnalni maorif komissarligiga qarashli bo'lib, birinchi soni o'sha yili bahorida "Bolalar dunyosi" nomi bilan bosiladi. Ikkinci sonidan jurnalning nomi "Sharq chechagi"ga o'zgaradi. Unda Sanjar Siddiq, Elbek, Cho'pon va boshqalar faoliyat ko'rsatadi. Julqunboy unda "Jinlar bazmi" hikoyasi bilan qatnashgan.

Hozir biz o'qib yurgan hikoya adibning qalami charxlangan, yozuvchilik mahorati oshgan davri mahsulidek taassurot qoldiradi. Aniqroq aytganda, kitobxonalar orasida ommalashgan "Jinlar bazmi" 1936-yildagi nusxa asosida nashrga tayyorlangan. Hikoyaning 1921-yildagi jurnal varianti qanday? Undagi

teranlashtirish, voqelikka jon bag'ishlash uchun chakalakzor maydonni maxsus nom bilan ataydi.

Ikki nusxada bosh qahramon ismi ikki xil beriladi. Avvalgi nusxadagi "To'g'onboy aka"ni adib keyingi nusxada "O'sar aka"ga o'zgartiradi. Aslida, o'z qahramonlari uchun original ismlar qo'yadigan, ismlarni o'z tabiatiga

Ikki "Jinlar bazmi"

mazmun-mohiyat keyingi nashrlarda to'la saqlanganmi? Farqlar — kiritma yo qisqartmalar, tahrir o'zgarishlari yo'qmi?

To'g'risi, hikoyaning bolalar jurnalida bosilgan ilk nusxasini izlab topishning imkonи bo'limadi. Ammo o'sha sanaga yaqin, ya'ni 1923-yili Elbek tomonidan tuzilib, 1925-yili bosilgan "Go'zal yozg'ichilar" adabiy to'plamiga kiritilgan "Jinlar bazmi" 1936-yildagi nusxa bilan qiyoslanganida bir qancha farqlar ko'rindi.

Hikoya hajmi keyingi nusxada biroz kengayib, bog'dorchilikka oid atamalar, bir qancha realistik tasvir unsurlari bilan boytiladi. Asarning 1923-yilgi nusxsasida keltirilgan tasvirlar nisbatan soddha. Unda qahramonning bog'dan chiqib ketish holatlari, bog' atrofidagi maydon va chakalakzor, "o'tkir nur shars-pasi"ning ko'rinishi batafsil berilmaydi; "Hamdam xumdonchining chakalagi", "Hamdam xumdonchining maydoni" iboralari ham uchramaydi. Demak, Abdulla Qodiriy badiiy tasvirni

mos so'zlatadigan Qodiriy tanlagan har ikki ism ham e'tiborga munosibdir. Chunki jinlarga uchragan odam allaqanday to'g'onga, g'ov-to'siqqa duch kelgan bo'ladi. Shu ma'noda, hikoya qahramoni uchun "To'g'onboy" ismi juda mos tushadi. Adib bu ism zimmasidagi yukdan qoniqmaydi, chamasni, uni keyingi nusxada "O'sar aka"ga almashtiradi. Bizningcha, boshidan o'tgan hodisani ta'sirchan so'zlayotgan kishi mulohaza qilayotgan, fikri jihatdan o'sayotgan odamdir.

Qiyosda hikoyaning "Shunday jinlarga yo'liqtirma", deb qo'yar edim" gapiga 1936-yilgi nusxsasida "Meni ham shunday jinlarga yo'liqtirma", deb Tangriga yolborib qo'yar edim" tarzida bir-ikki so'z qo'shilgani kuzatildi.

Hikoya sujetiga ko'ra, yangi kelgan mehmon oldiga dasturxon yozishdan avval jinlar To'g'onboy akani birgalikda bazm qilishga undashadi. "Men ham ko'nganligimi bildirdim". Ushbu rizolik keyingi nusxada: "Mening qornim och bo'lsa ham, mehnmonligim vajhidan uning fikriga qo'shilishdan boshqa choram yo'q edi", degan ko'rinishga keladi.

Hikoyaning ikki nusxasi qiyoslanganda "choqda" — vaqtida, og'ochlik — daraxtlik, kuchsiz — zaif, yurak — ko'ngil, yarali — majruh, kuch — majol" kabi ko'plab so'zlar, shuningdek, "og'ochlар о'норлар ослиг'он" — daraxt shoxlariga chiroqlar osilgan, "cholg'ular to'g'rilandilar" — sozlar sozlandilar, "borlig'img'a issig'liq yugurdil" — vujudimga hayot suvi yugurdil" kabi so'z birikmalarini tahrir qilingani ma'lum bo'ldi.

Aslida, madrasa tahsilini ko'rgan Abdulla Qodiriy uchun o'zbek adabiy tilining tarkibida juda faol ishlataligil forscha va arabcha so'zlar borasida muammo yo'q edi. "Go'zal yozg'ichilar"da hikoya quyidagicha yakunlanadi: "Men otamning bu voqeasini muallim afandiga so'zlagan edim, ishonmadni. Quruq xayol, dedi. Shundan beri bu to'g'rida boshim qotadi.

"Go'zal yozg'ichilar"da hikoya quyidagicha yakunlanadi: "Men otamning bu voqeasini muallim afandiga so'zlagan edim, ishonmadni. Quruq xayol, dedi. Shundan beri bu to'g'rida boshim qotadi.

Chindan ham bunday ish bo'lardimi? Yoxud muallim afandining aytganlaricha quruq xayolmi?".

1936-yilgi nusxada yakun biroz boshqacha ko'rinishga ega: "Men otamning bu ko'rgan hodisasini muallim afandiga so'zlagan edim, kuldil:

— Vahima, xayolot! — dedi.

— Chindan ham vahimmi, vahim

Abdulla Qodiriy tavalludining 125 yilligiga

narsalaridagi bo'lgan qaysi bir o'zgarishlar"i uchun o'zini uylatirmsliklarini so'radidi. Shuningdek, tanlangan matnlarda "bolalarning ruhig'a qarab qaysi bir o'zgarishlar" qilinganini yozadi.

E'tirofiga ko'ra, Elbek so'zlarni almashtirgan, bola ruhiyatini inobatga olib, tahrirish ham kirtigandir. Biroq hikoyadagi "To'g'onboy aka" yoki "Hamdam xumdonchi" kabi nomlarga daxil qilishi ishchonsiz ko'rindan.

Albatta, hikoyada jiddiy va juz'iyo'zgarishlar bor. Lekin uni mahkam o'shlab turgan o'qildizi, ya'ni To'g'onboy akani jinlar avrashi, dasturxon boshiga kelganida chalg'itib, fotiha o'qishga yo'l qo'yimagani har ikki nusxada deyarli bir

bo'lsa kishida qanday voqe' bo'ladi? — deb so'ragan edim, afandim:

— Kelasi juma bolalar o'trasisda bu to'g'ida ma'lumot beraman, sen ham shu majlisida hozir bo'lsang, vahimning qanday voqe' bo'lishini bilib olasan! — dedi.

Men, albatta, juma kuni maktabga borib, afandimidan vahimning kishida paydo bo'lishini eshitaman. Vaqtizing bo'lsa juma kuni siz ham boringiz". Ikki nusxaning oxiri shunday farqli. Biroq har ikkovidia ham, eng muhimmi, muallif hodisining "quruq xayol" yoki haqiqat ekani yuzasidan hukm bermaydi, masalani o'quvchi muhokamasi, fikrlab izlanishi uchun oqchi goldiradi. Bunday original tuganchilar sababli o'quvchi

xil saqlanadi: "Ular meni o'z ixtiyorimg'a qo'ymasdan sudrab, tortib to'rga chiqardilar. Odatda majliska kirkach, fotiha o'qilur edi. Biroq ularning turli so'rog' va muomalalari bilan ovora so'rog'lu fotiha o'qush ham esimdan chiqibdir".

Ma'lumki, jin va shayton Olloh nomi zikr etilgan joyda o'z amallarini bajar olmay qoladi. Bu tushunchaga doir mo'tabar manbalarni Abdulla Qodiriy juda yaxshi bilgan. Ikkinchidan, avalgi nusxada: "Men bog'dan chiq'onda xufton bo'lub qolq'on edi", degan gapga keyingi nusxada "Qosh qorayib, qorong'i tushgan paytda arang poya ishidan qutuldim. Yuz-qo'llarimni yuvib, salcha-choponimni kiyaganimda obdon qorong'i bosgan edi... Men bog'dan chiq'anda xufton bo'limasa ham shunga yaqinlashib qolq'an edi...", deb juz'iy o'zgartirish kiritadi. Muallif voqelik yuz bergan vaqtini jinday oldinga — shoni tarafaga qarab suradi. Shom bilan xufton oralig'ida esa jinlar bazm qiladi. Shaytonlar quyosh botgandan to tun zulmati cho'kkuncha qo'yib yubarilishi haqida hadis bor. Tasvirga olingan har bir detalga, har bir so'zga jiddiy e'tibor beradigan hikoyanavis o'z qahramonini jinlarga xufton bilan shom orasida yo'liqtiradi. "To'g'onboy aka" hikoyasini: "Qop-qorong'i maydon. Bir arig' ichida yotibman...", "O'sar aka" esa: "Qop-qorong'i maydon, bir ariq ichida turibman...", deb tugatadi. Adib jinlarning bazm vaqtiga qo'shimcha ravishda makonini ham asosli ko'rsatadi. Chunki jinlar "ariq ichi" kabi chuqur joylarda ham yashaydi.

Demak, biz bugun o'qib yurgan "Jinlar bazmi"dan boshqa, hatto hikoyaning bosh qahramoni nomi o'zgargan nusxasi bor ekan, adabiy manbani qiyosiy o'rganish, va albatta, avvalgisini variant sifatida kelgusida hozirlandigan abidning mukammal asarlari to'plamining ilova qismiga kiritish lozim.

Eskartma:

Qiziq bir tasodifni qarangki, bilibmilmaymi o'sha hikoyanavis bolanining oxirgi taklifini 1998-yili Berlinga borganimda Gumbold universiteti muallimasi Zigid Klainmixel takrorladi. U talabalari bilan "Jinlar bazmi"ni o'qimoqchi ekan: "Vaqtizing bo'lsa, juma kuni "Jinlar bazmi" muhokamasi siz ham boring", deb mashg'ulotiga taklif etdi. Bordin. Talabalar hikoyani o'qib, nemis tiliga o'girib, filologik nuqtayi nazaridan imkonlari doirasida tahsil qilar edilar. Ora-orada "bardi", "istak", "poya" kabi so'zlar izohini mendan ham so'rab turishdi. "Jinlar bazmi"ning ikki nusxasini choc'ishtirish mahali o'rinnimi-o'rinsizmi, bilmadim, o'sha xotirani ham eslab o'tishni ma'qul ko'dim. Shu xotiraga uyqash ravishda "Jinlar bazmi"ni bugun dunyo o'qimoqda, desak, biroz mubulag'a qilgan bo'lamic. Lekin asar dunyo hikoyachiligining sara namunalari qatoridan o'rion olishga loyiqliqdır, desak, adibning bir "go'zal yozg'ich'i", o'tkir qalami, mahorati to'g'ri baholangan bo'ladi.

Bahodir KARIM,
adabiyotshunos

Kompaniyalar va firmalar rahbarlari diqqatiga!

2019-2020-o'quv yilida o'quv qurollari xarid qilish bo'yicha TENDER E'LON QILINADI

Tender savdolarida tenderda ishtirok etish shartlariga mos keladigan, har qanday mulkchilik shaklidan qat'i nazar, yuridik shaxslar va kichik biznes subyektlari, shuningdek, taklif etilayotgan mahsulotlarni ishlab chiqaruvchi korxonalar va (yoki) zavod-ishlab chiqaruvchi korxonalar tomonidan majburiyatlari to'liq kafolatlangan vakolatlari mahsulotlarni yetkazib beruvchilar ishtirok etishlari mumkin.

1. Buyurtmachi nomi: "O'quv ta'lif-ta'minot" DUK.

Buyurtmachi manzili: 100077, O'zbekiston Respublikasi, Toshkent sh., Mirzo Ulug'bek tumani, Sayram ko'chasi, 3-tor ko'cha, 92-uy. Telefon: (71) 267-01-83, 267-74-50, 267-28-70. Faks: (71) 267-71-16. E-mail: talimtaminot@mail.ru.

2. Tender predmeti: 2019-2020-o'quv yilida 1-sinfga qabul qilinishi rejalashtirilayotgan o'quvchilar va uzoq vaqt davolanishga muhtoj uyda yakka tartibda ta'lif oladigan bolalarga o'quv qurollari xarid qilish.

3. Xaridning yuqori qiymati 81 556 287 810 so'mni tashkil qiladi, shu jumladan:

Lot raqami	Mahsulot nomi	O'ichov birligi	Soni	Bir dona mahsulot uchun eng yuqori narx (so'm)	Eng yuqori qiymati (so'm)
1	Yotiqli chiziqli daftar (12 varaq, qog'oz zichligi 80 gr/m ² dan kam emas)	dona	3 817 692	712	2 718 196 704
	Katak daftari (12 varaq, qog'oz zichligi 80 gr/m ² dan kam emas)	dona	3 817 692	712	2 718 196 704
2	Akvarel bo'yogi (ranglar soni 12 tadan kam bo'Imagan, kataklarda 3,5 kub sm.dan kam bo'Imagan tayyor mahsulot bo'lishi lozim)	quti	640 854	6 800	4 357 807 200
3	Plastilin (8 rangdan kam bo'Imagan, 1 pachkaning vazni 160 gramdan kam bo'Imagan)	quti	608 892	7 500	4 566 690 000
4	Rangli qalamlar (ranglar soni 12 tadan kam bo'Imagan, nominal uzunligi 177 mm)	quti	633 669	5 530	3 504 189 570
5	Oddiy qora qalam (qalamning nominal uzunligi — o'chirg'ichi bilan 190 mm)	dona	1 281 708	504	645 980 832
6	Qakandon (uzunligi 200 mm.dan kam bo'Imagan, eni 70 mm.dan kam bo'Imagan, balandligi 20 mm.dan kam bo'Imagan)	dona	608 892	6 200	3 775 130 140
7	Rasm daftari (varaqlar soni — 12 ta, varaqlar qog'ozining zichligi 112 gr/m ² dan kam bo'Imagan, jild qog'ozining zichligi 120 gr/m ² dan kam bo'Imagan)	dona	656 526	2 450	1 608 488 700
8	Rangli qog'ozlar to'plami (rangli varaqlar soni — 16 ta, ranglar soni — 8 ta, rangli qog'ozning zichligi 80 gr/m ² , jild qog'ozining zichligi 112—120 gr/m ²)	to'plam	659 137	2 700	1 779 669 900
9	Ruchka sharikli (ruchka ko'k yoki binafsha rangda, ruchkani ish holatidagi yo'zuv qismi ruchka qobig'idan kamida 1,5 mm chiqqan bo'lishi kerak)	dona	681 510	500	328 263 000
10	O'chirg'ich (lastik) — (uzunligi 40 mm, eni 15 mm, qalinligi 10 mm)	dona	1 218 580	498	606 852 840
11	Yelim-qalam (vazni 21 gr.dan kam bo'Imagan, mineral tarkibli, tez qotadigan xususiyati, yoqimsiz hid chiqarmaydigan, sovuqqa chidambo'lishi kerak)	dona	640 854	2 940	1 884 110 760
12	O'quvchilar sumkasi (bir seksiyali, katta ichki cho'ntakdan iborat, balandligi 380 mm, eni 280 mm, yon qismi eni 100 mm, og'irligi 600 gramdan ortiq bo'lmastigi lozim)	dona	640 854	82 800	53 062 711 200

Tenderning har bir loti tender obyektining alohida birligi sifatida ko'riladi, ya'ni tender ishtirokchilari bitta, bir necha yoki hamma lotlar bo'yicha ishtirok etishlari mumkin. Buyurtmachi ma'lum bir lot(lar) bo'yicha eng yaxshi taklifi taqdirm etgan bir nechta tender ishtirokchilari bilan shartnoma tuzishi mumkin.

6. Moliyalashtirish manbayi: budjet mablag'lari.

5. To'lov valyutasi:

mahalliy yetkazib beruvchilar uchun: so'm; xorijiy yetkazib beruvchilar va ishlab chiqaruvchilar uchun AQSh doll., yevro, Rossiya rubli.

6. Tenderda ishtirok etish uchun tender ishtirokchisi:

- tender shartlari bilan tanlishish uchun www.xrid.uz maxsus axborot portalida joylashtirilgan tender hujyatining elektron versiyasini yuklab olishi;

- tender hujyatida ko'rsatilgan shakklardan biriga muvofiq tender taklifi amal qilish muddati davomida kafolatni taqdim etishi;

- tender hujyatini talablarga muvofiq rasmiylashtirib, o'z vaqtida tender taklifini taqdim etishi lozim.

7. Xarid komissiyasi tomonidan tenderda ishtirok etish uchun ruxsat beriladigan ishtirokchilarni malakali saralash bosqichi o'tkaziladi. Tender ishtirokchilari uchun malakali saralash talablari tender hujyatlarida belgilangan.

8. Tender takliflarining shakli va tender takliflarini kafolatlash tartibi, tender takliflarini rasmiylashtirish hamda

ularni taqdim etish tartibi, tijoriy shartlari, texnik talablar, shartnoma loyihami va b. tender hujyatida keltirilgan.

9. Tender ishtirokchisi tender hujyatni tartiblari yuzasidan tushuntirish so'rab, rasmni shakla so'rovnomaga yuborish huquqiga ega. Buyurtmachi ushbu so'rovnomaga kelihi tushgan kundan boshlab, ikki ish kuni mobaynida ilovalda keltirilgan shakliga muvofiq tushuntirishlarni yuborishi lozim (agar so'rovnomaga takliflarni taqdim etish muddati tugashidan kamida ikki kun avval topshirilgan taqirda). Tender hujyatining qoidalarini tushuntirishda tenderning mohiyati o'zgartirilmasligi kerak.

10. Tender hujyatining tartib va qoidalarini tushuntirish uchun ariza shaklini tashkilotning firma blankasida tashkilot rahbari imzosi va muhri bilan rasmiylashtirishi kerak.

11. Tender takliflarni qabul qilishning oxirgi mudodi — Toshkent shahri vaqtida **2019-yil 10-may, soat 15:00 gacha**, 100077, O'zbekiston Respublikasi, Toshkent shahri, Mirzo Ulug'bek tumani, Sayram ko'chasi, 3 tor, 92-uy manzilida qabul qilinadi.

12. Tendersi o'tkazish joyi "O'quv ta'lif-ta'minot" DUK binosida.

13. Tender shartlari haqida ko'proq ma'lumot olish uchun buyurtmachining quyidagi vakillariga murojaat qilishningiz mumkin:

Rahbarning birinchi o'rinosari — Sayiddin Tillashayxov, tel: (71) 267-73-39.

Davlat xaridchilari bo'limi boshlig'i — Malika Djurbabekova, tel: (71) 267-01-83.

Bahor tantanasi

Uchtepa tumanidagi 287-maktabda "Balli qizlar!" bellashuvu o'tkazildi. Unda 2- "B" sinf o'quvchi qizlari to'rt shart bo'yicha bilim va mahoratini sinovdan o'tkazdi. Ishtirokchilarning she'riy tanishtiruv, bahr-u bayti aytilish, ona tabiat ne'matlarini asrab-avaylash hamda erkin mavzu bo'yicha chiqishlari bahor fasliga xos yangilashish u yasharish shukuhini tarannum etishga xizmat qiladi.

— O'quvchilarni milliy qadriyatlarimiz bilan tanishtirish, umrboqiy an'alarimizni ular ongi va qalibiga singdirishing tarbiyavi ahamiyati katta, — deydi sinf rahbari Zulfiya Tojixoyayeva. — Shuning uchun bellashuv qamrovini kengaytirib, unda asosiy qatnashchilar bilan birga, sindagi barcha o'quvchilarning ishtirokini ta'minlashga harakat qildik.

Bellashuv ishtirokchilari va ota-onalar faxriy yorliq, tashakkurnomalar bilan taqdirlandi.

Dilshoda MANAYEVA

Angren shahridagi ayrim fanlar chuqur o'rganiladi-gan davlat ixtisoslashtirilgan maktab-internati malakali o'qituvchilarni ishga taklif qiladi

Toshkent viloyat xalq ta'limi boshqarmasiga qarashli Angren shahridagi ayrim fanlar chuqur o'rganiladigan davlat ixtisoslashtirilgan maktab-internati hozirda ta'lim-tarbiya va ma'nnaviy ishlar natijalari bo'yicha viloyatda 1-, respublikada 3-o'rni egallab kelmoqda.

Ushbu maktab-internatga tanlov asosida:

matematika;
ingliz tili;
ona tili va adabiyot hamda boshqa fanlar bo'yicha birinchani va olyi toifa li o'qituvchilar ishga taklif qilinadi. Maktab-internatda tarif stavkalarining ustama foizlari mavjud. Shuningdek, hamma o'quv xonalari zamonaviy ta'mirlangan va jiholangan. O'qituvchilarning mazmunli dars o'tishlari uchun sharoitlar (**AKT, multimedia jihatolari va h.k.**) yaratilgan.

Murojaat uchun manzil: Toshkent viloyati, Angren shahri, 48-daha, 1- "B" uy.

Telefon raqamlari:
(99) 401-85-00, (98) 366-00-85

**Biz sizni kutamiz,
aziz o'qituvchilar!**

Toshkent viloyat Chirchiq davlat pedagogika instituti huzuridagi xalq ta'limi xodimlarini qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish hududi markazi jamoasi "Pedagogika, psixologiya va ta'lim texnologiyalari" kafedrasidat detsenti

Oleg TADJIYEVning

vafoti munosabati bilan marhumning oila a'zolari va yaqinlariga ta'ziya bildiradi.

2019-yil 10-aprel, № 27 (9196)

Fizika dahosi

Bundan roppa-rosa 140-yil muqaddam — 1879-yilning 14-mart sanasida Germaniyaning Ulm shahrida barcha yaxshi taniyidigan, ammo nazariyalarini hamma ham tushunmaydigan daho, nisbiylik nazariyasi asoschisi Albert Eynshteyn dunyoga keldi.

O'rtahol oilada tug'ilgan Eynshteyn avvaliga diniy bilimlarni yaxshi o'zlashtirdi. 12 yoshidan unda dunyoviy ilmni o'rganishga qiziqish ortdi. Onasining tashabbusi bilan 6 yoshida skripka chalishni o'rgandi va bu musiqiy qobiliyati umrinning oxirigacha saqlanib qoldi.

Eynshteyn gimnaziyada yaxshi o'qib, bilimlarni chuqur o'zlashtirdi. Ammo bolaligidan rostgo'y, haqiqatparvar bol'gani bois, ayrim o'qituvchilarning bolalarga qilayotgan yomon muomalasi uning g'ashiga tegar, ko'pincha shu masalada ustozlari bilan bahslashib qoldari.

1894-yili Eynshteynlar oilasi Italianing Pavia shahriga ko'chib ketdi. Albert esa 6-sinfni tamomlaguniga qadar Myunxenda — qarindoshlarinikida qoldi. 1895-yilning kuz oyulari Shveysariyada biroz pul to'plab, Syurixdag'i oly texnika bilim yurtiga kirish imthonalarini topshirdi. O'qishni tamomlash arafasida fizikadan dars ham berdi. So'ng bilim yurti direktorining maslahati bilan Shveysariyadagi Arau maktabning bitiruv sinfida tahsil oldi. Bo'sh vaqtlar Maksvellning elektronnig nazariyasi o'rgandi. 1896-yili maktabni a'lo baholarga tamomlib, politexnikunning pedagogika fakultetiga o'qishga kirdi. Bu yerda u tibbiyot fakulteti talabasi — serbyaliyik Mileva Marich bilan tanishdi. Ular keyinchalik oila qurib, uch farzandli bo'lishiadi.

1900-yilli Eynshteyn politexnikumni tamomlab, matematika va fizikadan o'qituvchilik qilish huquqini beradigan diplom oldi. Ammo u endi nafaqat ilm-fan, balki kun ko'rish haqida ham bosh qotirardi. Ko'pchilik professorlar bo'lgusi olimning qobiliyatini yugori baholagan bo'lsa-da, hech kim unga ilmiy faoliyatini davom ettirishi uchun yordam berishni istamadi. 1901-yili Eynshteyn Shveysariya fuqaroligini oldi, biroq 1902-yilning bahoriga qadar doimiy ish topolmay, sарson bo'ldi. Hatto maktabga o'qituvchi bo'lib ham ishga kirolmadi. Nohorlik sabab bir necha kunlab och qolgan vaqtari bo'ldi. Shunday vaziyatlarda ortirgan jigar xastaligi umrinning oxirigacha azob berdi. Ammo har qanday holatda ham yosh olim fizikanı o'rganishdan aslo to'xtamadi.

Qiyin kunlari sobiq kursdoshi Marsel Grossman Eynshteyning joniga ora kirdi. Niroyat, u do'stining yordami bilan Bern shaharchasidagi ixtirolarni patentlash federal byurosiga ekspert vazifasiga ishga qabul qilindi. Albert u yerda yaxshigina maosh evaziga ixtirolar bayonotiga ekspert xulosalarini yozish bilan shug'ullanardi. Eng muhim, unda nazariy fizika sohasini o'rganish uchun ham bo'sh vaqt qoldari.

1904-yildan Eynshteyn "Fizika solnomasi" nomli nemis ilmiy jurnalida ishlay boshladidi. Nashrida olimming XX asr fizika fani rivojiga katta ta'sir ko'satadigan ucta ishi chop ettili. Ammo o'sha kelezari yosh fizikning nazariy tahallari qanchalik muhim ahamiyatiga ega ekanini hech kim, hatto uning o'zi ham to'la anglab yetmagandi. Vaholani, ushu uchta ish hajm jihatidan ulkan bo'lmasa-da, mazmunan niroyatda salmoqli edi.

Olimming birinchi maqolasi muallaq zarrachalarning harakati haqida bo'lib, uni tajribadan o'tkazib, statistik fizikaga tatbiq etish uchun ko'p vaqt kerak bo'lindi. Ikkinci — "Fotoeffekt haqida" nomli maqolasida Eynshteyn yorug'lik tabiatini haqidagi faraz to'g'risida so'z yuritadi. Bu ish kvant nazariyasining asosi bo'lib, avvaliga buni ko'pchilik qabul qilolmadi.

Biroq oradan bir necha o'n-yil o'tib, olimning bu boradagi fikrlari o'z isbotini topdi. "Elektrodinamikaq harakatlarni jismalar" nomli uchinchi maqola esa Eynshteynga mashhurlik olib kelgan nisbiylik nazariyasinинг debobchasi edi. Yosh fizikning birin-ketin taqdirm etgan uchta ishi sohada katta yangilik bo'lib, ular e'lon qilingan 1905-yil ilm-fan tarixiga muhrlandi.

1907—1915-yillari Eynshteyn o'zining mashhur gravitatsiya nazariyasi ustida ish olib bordi. U o'z nazariyasi orqali tortishish maydoni va zamona geometriyasi orasidagi chambarchas bog'lilikni istobtashga urindii. Maqolalarida astronomik obyekti qancha yirik bo'lsa, uning tortishish maydoni ham shuncha katta bo'lishi, vaqt esa sekinlashishini bayon etdi. Umumiy nisbiylik nazariyasi yaratish uchun Nyuton davridagi mavjud zamona makon haqidagi klassik tushunchalarni qayta ko'rib chiqdi.

XVII asrda Nyuton butun olam tortishish qonuni jismalarning bir-biriga o'zaro kuch ta'sirida tortishishi yozgandi. Ushbu olamshumul nazariyasi tufayli astronomalar sayyoralar harakatini hisoblab chiqish va ko'not bilan bog'lilik boshqa ko'plab kashfiyotlarni ochishiga muvaffaq bo'ldi. Biroq XIX asr o'talariga kelib, Nyuton tenglamasida qayd etilmagan hodisa — Merkuriy sayyorasining o'ziga xos harakatlanishi aniqlandi. Bu hodisa Eynshteyning "Fazo shakliga ega. U egrи-bug'rilik, past-balandliklardan iborat. Vaqt hamma uchun bir xil emas" degan g'oyalarini asoslardi. Ammo Eynshteyn uzoq vaqtgache xayolida aylanish yurgan bu fikrlarni ilmiy isbotlovchi asosiy "kalit"ni topolmadidi. Uning nisbiylik nazariyasi birdan tan olinmadidi, hatto tushunilmadi. Birinchi uch yillarda ufaqt nazariy fizika sohasidagi tor doira kishilariniga qiziqtiadi.

Kunlarning birida ingliz astrofizi Arut Eddington inglizlar va nemislar urush tufayli yuzaga kelgan nifoq va qaramaqshiliklarga qaramay, Eynshteyning maktub yo'llab, uning nazariyalariga

befarq emasligi, o'zini qiziqtitrayotgan bir savol yuzasidan olimning fikrini bilmogchiligini aytib, Merkuriy nega boshqa sayyoralar kabi umumiy qoidaga bo'yosunmasligini so'radi. Eynshteyn xatni olib, savolni o'qigach, birdaniga miyasisda yorug'li paydo bo'ladi va uni anchadan buyon qiyontagan gravitatsiya nazariyasi asoslash yechimini topadi. Va bu boradagi fikrlarini maktub orqali Eddingtonga yubordi.

Merkury bilan bog'lilq hodisadan so'ng 1919-yili ingliz astrofizi Arut Eddington Eynshteyning nisbiylik nazariyasi ilgari surilgan qarashlarni ilmiy tekshirish maqsadida Atlantikadagi Prinsipi orollariga maxsus ekspeditsiya uyushtirdi. Shu yilning 29-mayida Eddington kutganidek to'liq quyosh tutilishi sodir bo'ldi. Bu fizik hodisa Eynshteyning "Quyoshga yaqin kelganida yulduzlarining yorug'ligi bir tomoniga o'gadi". Chunki fazo shakliga ega va u jismalarni o'zi istagan chiziqa harakatlantiradi" degan farazlarini tekshirish uchun ajoyib imkoniyat edi. Artur Eddington jarayonda Quyosh tutilishiga oid 16 ta surat olib, ularni ingliz olimlari ishtirokida katta yig'ilishda raqamlarni hisoblab chiqdi va mammuniyat bilan Eynshteyning nisbiylik nazariyasi to'la asosli ekanini barchaga ma'lum qildi. Ko'p chilik ishonishni istamagan bu haqiqat o'z isbotini

topgach, Albert Eynshteyn hech bir olim erishmagan mashhurlikka erishdi.

Shundan so'ng barcha nisbiylik nazariyasi haqida gapira boshladi. Olamshumul nazariyha haqida barcha mamlakatlar gazetalarida bong urildi. Bu nazariyaning mazmun-mohiyati yoritilgan ommabop risolalar chop etildi. Jurnalistlar Eynshteyndan intervju olish uchun navbat kuta boshladi. Fotomuxbirlar esa fizikning yorqin suratini tasmaga muhrash uchun oylab uning yo'llini poyldardi. Ammo niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.

Eynshteyn o'z nazariyasi bilan Nyutonning tortishish qonunidagi ayrim kamchiliklarni to'ldirdi. Uning nisbiylik nazariyasi XX asrda fizika oida qora tuyunk, katta portlashlar, vaqtning sekinlashishi va boshqa ko'plab hodisalarini nafaqt tushunish, balki qayd etish va ilmiy asoslash imkonini berdi.

Ko'pincha "Nisbiylik nazariyasi" yaratishga qanday muvaffaq bo'ldingiz? deb savol berishganida, Eynshteyn hazil aralash jiddiylik bilan "Nisbiylik nazariyasi nega aynan men yaratdim?"

Har safar o'zimga shunday savol berganimda, xayolimda bir javob aylanadi. Ya'ni, risoladagide odam zamon va makon muammolarini ustida umuman bosh qotirmaydi. Chunki unga bu haqida bolaligidayoq o'ylab bo'lgandek tuyuladi. Men intellektual jihatdan sekin rivojlanganman shekilli, zamon va makon haqidagi fikrlar mening xayolimni katta bo'lganimdan keyin band etdi. Tabiyki, mening muammo haqidagi o'yilarim havaskor bolalarnikidan ancha chuqurroq", deb javob beradi.

Eynshteyn o'z davrining chinakam dahosi edi. Uni shunday atashganida, doim bolalarcha jilmaydi qo'yardi. Chunki u hech kimdan maqtov yoki mukofot kutmasdi, shunchaki, sevimli ishi — nazariy fizika bilan shug'ullanardi. Nobel hay'ati arxivida yozilishicha, 1910—1922-yillarda mukofotning fizika o'yinalishi bo'yicha 60 marta Eynshteyning nomzodi ilgari surilgan. Nomzodlar orasida Lorenz, Plank, Bor, Vin, Xvolson, De XaaZ, Laue, Zeeman, Kamerling-Onnes, Adamar, Eddington, Sommerfeld va Arrhenius kabi mashhur fiziklar ham bo'lgan. Ammo Shvetsiya qirolliq fanlar akademiyasi a'zolari har gal mukofot berishda inqilobiy nazariya muallifi nomzodini bi chetda goldirgan.

Nihoyat, 1921-yili Eynshteyniga Nobel mukofot topshirildi. Biroq mukofot unga nisbiylik nazariyasi uchun emas, balki allaqachon tajribada sinalgan fotoeffekt kashfiyoti uchun berildi. Unga "nazariy fizika oldidagi xizmatlari uchun" jumlesi ham qo'shimcha qilindi. Shvetsiya qirolliq fanlar akademiyasi kotoibi Eynshteyning yo'llagan maktubida mukofot uning fotoeffekt qonuni uchun berilayotgani, ammo olimning nisbiylik va tortishish nazariyasi bo'yicha qilgan ishlari kelajaka o'z isbotini topishi va sohaga tatbiq etilishiga ishoni shini yozadi.

1929-yili dunyo ahli buyuk fizik — Eynshteyning 50 yoshga to'lgani haqida jar solib, katta tantanaga aylantirdi. Ammo ortiqsha dabdabani sira xushlamaydigan yubilyar unga bag'ishlangan tadbirlarda ishtirop etmadi va tug'ilgan kunini o'zining Potsdam yaqinidagi villasida eng yaqin do'stleri — Tagor, Emmanuel Lasker, Charli Chaplin va boshqalar bilan nishonladi.

Eynshteyn doim Germaniyadan uzoqlashishga harakat qilardi. U bu yerda yozuvlik, qon to'kilishiha toqat qilolmasdi. Shu bo'si, 1933-yili u Germaniyani tark etib, ollasi bilan AQShga ketdi. Tez orada fashizm jinoyatlariga norozligini namoyon etib, nemis fuqaroligi hamda Prussiya va Bavariya fanlar akademiyasi a'zoligidan voz kechdi. Professor sifatidagi faoliyatini AQShdagi universitetlardan birida davom etti.

Eynshteyn umrining so'ngiga qadar kosmologiya muammolarini tadqiq etish ustida ishladi. 1955-yili olimning sog'iqli' keskin yomonlashdi. Olim do'stlariga xorijamlik bilan "Mening yerdagi vazifam tugadi", dedi. Yaqinlarining xorijashicha, Eynshteyn umrining so'nggi kunlarda ham shifoxonadagi hamshiralar bilan tabiatiga xos tarza hazillashishga kuch topolgan.

Buyuk olim, fizika dahosi va chin inson Albert Eynshteyn 1955-yilning 18-apreliida 77 yoshida o'tgan hayotidan mamnun holda bu yorug' olamni tark etdi. Shon-shuhrat, ortiqsha shov-shuvni xushlamaydigan olimning dafn marosimi uning vasiyatiga ko'ra, faqat eng yaqin do'stleri ishtiropida o'tkazildi. Umri davomida mazmuni va samarali hayot kechirgan Albert Eynshteyning fanga sadoqati va insoniy fazilatlari bugun ham boshchaga o'makdir.

Iroda TOSHMATOVA tayyorladi.

!
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning ushbu hazilomuz surati odamlar orasida juda mashhur.
Niroyatda kamtarin, shuhratni xushlamaydigan va juda hazilkash Eynshteyn ularning bu harakatlarini shunchaki jilmayish bilan qabul qildari. Hatto bir kuni xira fotoreportoryordan birining "Kuling!" degan murojaatiga javoban yuzini burihsitrib, tilini chiqarib suratga tushadi. O'sha-o'sha, buyuk olimning us

2019-yil 10-aprel, № 27 (9196)

Uyg'oq xotiralar

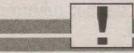
5-sinfda o'qib yurgan kezlarim "Katta bo'lsam albatta kutubxonachi bo'laman", deb orzu qilardim. Maktab kutubxonachisi Oybarchin opa men uchun dunyodagi eng baxtli inson edi. Unga qanday mazza — xohlagan kitobini o'qidi, kun bo'yи kitoblar orasida bo'ladi, bolalarga kitob tarqatadi. Shunday osongina ishi uchun maosh ham oladi. Omadi chopganini qarangki, barcha yangi kitoblarni avval o'zi o'qib chiqadi. So'ngra bizga tavsya qiladi. 5-sinfda yoshimga mos hikoyalar to'plamlarini, hatto ikkita roman ham o'qib chiqdim.

Bir kuni kutubxonaga yangi kitoblar keltirildi. Yuqori sinf o'quvchilar kitoblarni tashiyotganini ko'riboldim. Oybarchin opa hoshiyalari guldor bu kitoblarni alohida javonga terib qo'ydi. "Menga o'sha kitoblardan bering", — desam, u: "Yo'q, mumkin emas, tishing o'tmaydi", — deb bermadi. Negadir meni o'sha kitoblarni bir ko'rish istagi tark etmadi. Oxiri bir kuni kutubxonaga kirib yashirinol olaman-da, kitoblar bilan tanishib bo'lgach, derazadan chiqib ketaman, degan fikrga keldim. Darslar tugagach, kutubxonada bolalar ko'p payti sekin kirdim-u, kutubxona burchagidagi, Oybarchin opaning ko'zidan yiroqroq katta golland pechinching orqasiga yashirinib oldim. Nihoyat o'quvchilar uylariga tarqab, Oybarchin opa kutubxonanu qulflab chiqib ketdi. Yugurib borib haligi kitoblarini varaqlay boshladim. Kitoblar rus tilida bo'lib, KPSSning nechanchidir suezdi materiallari ekan. Hafsalam pri bo'lib ketdi. KPSS uchun ham shuncha pul sarf qilib, shunday chiroyli bezak beriladimi, deb hayron qoldim. Bir payt chiqib ketish uchun deraza yoniga borsam, temir panjara o'matilgan ekan. Yugurib eshikka borib, itarib ko'rdim. Afsuski, eshik qulflab ketilgan edi. Kutubxonada qamalib qolganimni his etib, qo'rhib ketdim. Qish fasli bo'lgani uchun xonani qorong'ilik bosa boshladim. Shunda Jon-jahdim bilan derazaga yopishib, uni ochdim-da, baqira boshladim: "Ey, yordam beringlar!". "Ey, kim bor?" Yordam beinglar! Hozir o'lib qolaman". Maktabimiz qorovulxonasi kutubxonaga yaqin edi. Qoroval Rustam buva va xotini birpasda yetib keldi. Rustam buvaning xotini "Sen qo'rma, hozir buvung kaitlarni olib keladi. Seni qutqaradi. Yig'lama, yig'lama!" deb meni o'quvchilari turdi. Kutubxonadan chiqqach, ular qanday qilib qolib ketganimni so'rashdi. Haqiqatni aytdim. Rustam buva esa "Baribir qizchaner kutubxonada qolib ketishiga Oybarchin aybdor. Shu kunlarda behush Layli bo'lib yuribdi. Bir yigitni sevib qolgan. Kutubxonada qizcha qolib ketganini ham ko'rmay, ustidan qulflab ketgan", — dedi. Rustam buvaning xotini esa "Ha, bunday paytda ko'z ko'bo'lib qoladi, deganlari rost ekan", — dedi. Men esa "Ha, ha, ko'rib turib ko'rmadi", — dedim. Bu payt qishloqda meni qidiruv, surishtiruv ishlari boshlangan ekan. Rustam buvaning xotini meni uyimziga olib ketayotganida, yo'lda akam oldimizdan chiqdi. Uning orgasidan halloslab momom keldi. Yuz-ko'zimdan o'pib, Olloha shukronalar aytdi. O'shanda momom qo'yarda qo'ymay Rustam buvaning ayoliga tovuqlarimizdan birini berib yuborganini eslasam, topilgunimcha uyimzida katta vahima bo'lgani aniq edi. Voqeanning qolgan tafsilotlari yodimda yo'q, faqat oradan ko'p o'tmay, kutubxonachi Oqtosh shahriga, sevgan yigitiga uzatib yuborligani esimda.

Katta enam biz, qizlarga juda qattiq turar, hatto maktabda sport kiyimini kiyishga ham ruxsat bermay, "Qomatining ko'z-ko'z qilasanmi?", derdi. Men baribir yo'lini qilib, sport kiyimimni uydan olib chiqar edim.

6-sinf o'quvchisiman. Fan olimpiadasi qish kunlaringan birida, yakshana kuni tuman markazi — Oqtosh shahrida joylashgan maktabda o'tadigan bo'ldi (Kuzda paxtaga chiqqanimiz sabab ko'p dars goldirigan). Shuning uchun darsga xalal bermaslik uchun bellashuv dam

qaytardim. "Ism-familiiyangiz nima?" — degan savolga — "Zulfiya Mo'...", — dedim-u, o'z ismimni aytilib qo'yayotganidan qo'rqib, haligina Oltinboy Ahmedov aytgan familya yodimdan ko'tarildi. Hayajondanmi, qo'rquvdanmi, yo'tal tutib qoldi. "Mayli, mayli, qol'ingizdagli qog'ozni qo'yining-da, tashqariga chiqib yo'talib keling", — dedi hakan. Men yo'tala yo'tala tashqariga otildim. Tashqariga chiqsam, Ahmedov domla yo'q. Battar yo'taldim. Devorga suyanib yo'talayotsam, uzoqdan domla ko'rindi. "Men kimman? Ism-familiiyang nima?", — deya so'radi domladan. "Nima, yodindam chiqib ketdimi? O'zingning ism-familiiyangni aytilib qo'yadingmi?" deya so'radi. "Yarmini aytdim, hakamning esida qolmadil. Haligining ism-familiiyasini ayting?", — dedim. "Mastura Qurbanovasan", — dedi domla. Men kirib geografiyadan savollarga javob berdim. Oxirida xarita oldida javob bera boshladim. Negadir boshsha stolda o'tirgan dommlar ham menga savol bera boshladim. Men juda maroq bilan javob berdim.

**Biz uning gohida
darsda uxbab qolishini
to'g'ri tushunar,
shunday payti baland
tovushda
gaplashmasdik. Olga
Pavlovna uning
ayanchli ahvolini
eshitib, sekin yoniga
bordi-da, partaga
yopishib, ko'karib
yotgan yuziga qarab
yig'lab yubordi.
O'qituvchiga qo'shilib
biz ham og'zimizni
bekitib yig'lardik...**

Olimpiada peshinga borib tugadi. Uyga qaytib, O'roloy opam meni enamga topshirib ketdi. Vaqt shunchalik tez o'tdiki, bir haftadan so'ng olimpiadaning tuman bosqichi yakunlari javobi e'lon qilindi. Unga ko'ra, A.S.Makarenko nomli 9-maktab o'quvchisi Zulfiya Mo'minova adabiyot fanidan 3-o'rinni Mastura Qurbanova geografiya fanidan 1-o'rinni egallabdi. Endi Mastura viloyat bosqichida qatnashadigan bo'ldi. Tanaffus chog'ida Oltinboy domla meni oldiga chaqirib: "Man, ko'rding, sen geografiyadan maktabning obro'sini to'kkaning uchun qamalasan. Bundan tashqari, oilang bilan maktabdan haydalasizlar", — dedi. Millitsiyani eshitgach, enam o'ylanib qoldi. O'roloy opamga tik qarab: "Manovi qiz uchun boshingiz bilan javob berasisizmi?", deb so'radi. "Ha, javob beraman", — dedi muallimamiz. Shunday qilib, men adabiyot fanidan olimpiadaning tuman bosqichida qatnashadigan bo'ldi. Tanaffus chog'ida Oltinboy domla meni oldiga chaqirib: "Man, ko'rding, sen geografiyadan borishing kerak edi. Hammalaring adabiyotga yopishib oldilaring. Endi Mastura Qurbanova viloyatga borib "0" olib keladi. Esizgina mehnatlarni, eng yomoni, menga ogohlantirish berildi", — dedi. Men esa "Domla, achinmang, muhim, menga ham shu bilimni siz bergansizku", — dedim, xolos. Ammo o'shanda olimpiadiaga bormagan Masturaning taqdirlash marosimida chiqib, hech ikkilanmay, "Maqtov yorlig'i" oorganini hali ham tushummayman.

Hamma onalar sabr-bardoshlidir. Sinfoshimiz Oltosjonning onasi esa bardoshlilarning bardoshlisi edi. Oltosjonning o'zi dunyodagi eng aqlli bola. Ular qishlog'imizga qo'shni Yovuzxo'r qishlog'ida yasharadi. Ota-onasi, uch singlisi va Oltosjon. Sinfimizdagli barcha bolalar uni avaylaysiz. Sababi, oilaasi notinchidir. Otasi — aroqxo'r. Oilani onasi va Oltosjon boqadi.

Sinfimizdagli o'gil bolalarning ismiga hamisha ham "jon" qo'shib aytavermaymiz, ammo Oltosjonning ismimi jon qo'shmasdan aytmaymiz. Aytishlaricha, u onasi bilan ertalab soat beshda uyg'onib, shahar avtobusiga

chiqib, bozordagi tanishlariga sut tashlab kelar ekan. Kelib, chorva mollariga yem-xashak, parrandalarga don-dun berar ekan. Chala-chulpa ovqatlangach, onasi dalaga, Olmosjon singllarini bog'chaga olib borib, keyin maktabga kelar ekan.

6-sinfimizda bir kuni u yuz-ko'zi ko'karib keldi. O'zi o'tiradigan ikkinchi partaga emas, oxirgi partaga — Rahmatjonning yonida o'tirdi. Hech kim una savol bermadi. Kechasi uyalarida janjal bo'gani, otasi onasini kaltaklagani, Olmosjon esa onasini himoya qilaman deh otasidan mushit yeganai aniq edi. To'rtinchis darsimiz rus tili — shahardan qatnaydigan yangi o'qituvchi Olga Pavlovnaning darsi edi. Barchamiz katta tanaffusa chiqib ketganimizda, Olmosjon parlage boshini qo'yib uxlab qolibdi. Olga Pavlovnaning Olmosjonga mehri bo'lakcha bo'lib, uni Almazchik deb ernalatib qo'yardi. Dars boshlangach, uning uxlab yotganini ko'rib, Olga Pavlovna uyg'otmoqchi bo'ldi. Men sinifimizda rus tilida nisbatan yaxshi so'zlashganim uchun o'qituvchiga Olmosjonnинг oilasi haqida shivirlab gapirib berdim. Biz uning gonida darsda uxlab qolishini to'g'ri tushunar, shunday payti baland tovushda gaplashmasdik. Olga Pavlovna uning ayanchli ahvolini eshitib, sekin yoniga bordi-da, partaga yopishib, ko'karib yotgan yuziga qarab yig'lab yubordi. O'qituvchiga qo'shilib biz ham og'zimizni bekitib yig'lardik...

Olga Pavlovna Olmosjonnинг arijidiek qal'in sochlarni silab qo'ysa ham u uyg'onmadidi. Shunda o'qituvchimiz o'miga qaytib, past ovozda: "Siz, 6-A" sinf — dunyodagi eng mehribron bolalarsiz, kelajakda barchangiz yaxshi odamlar bo'lasiz. Hademay, Almazchik ham katta yigit bo'ladi. O'shanda unga va onasiga hech kim qol'ko'tarolmaydi", — dedan edi. Biz barchamiz shahardon qatnaydigan bu go'zal o'qituvchimizni va uning darsini qatqiq yaxshi ko'rib qoldik.

Bir kuni maktabimiz yonidagi klubga "Qo'iga tushmas qasoskorlar" badilishi filmi olib kelindi. Kinoga chipta sotilmaydi, ammo kirish narxi 20 tiyin. Hamma 20 tiyin to'lib kira boshladim. O'rindiqlar kam bo'lgani uchun oxiri kirganlar tik turib tomossa qilishga majbur edi. O'rindiqda o'tirishni esa hammar xo'llaydi. Ana haqiqiy "otbozor". Klub eshigining bir qanoti to'polonda qiyshayib qolibdi. Shunchalik shovqin-suron bo'lib ketdiki, asti qo'yaverasiz. Odam odamni tanimaydi. Biz ham sinifimiz bilan to'liq ichkaridamiz. Shu tigilinchda Olmosjonnинг qo'lidagi 20 tiyinining 5 tiyini tushib qolibdi. Afsuski, qo'limizda ham faqat 20 tiyindan bor edi, xolos. Kinochini nimadrigar qishloqdagilar Turob tarasha deb atashardi. Shu Turob tarasha Olmosjonni qo'lidan ushlab olib "Pulingda" 5 tiyin kam, sen kinoga kirmaysan. Ket! Chiqib ket! Ey, alkashdi basli. Sen ham bir kuni alkash bo'lasan", — deb yubordi. Uning haqoratini eshitgan bolalar birdan suv quyngandek jimbil qoldi. Olmosjon safdan chiqdi-yu, yig'lab uyi tomonga chopib ketdi. Shunda sinifimizning o'g'il bolalari qo'lidagi tangalarni Turob tarashaga qarab otib, "Senga ham, kinongga ham tupurdik", — dedilar-u. Olmosjonnинг ortidan yugurib ketishdi. Turob tarasha bolalarning ortidan so'kinib qoldi. Biz, qizlar tangalarni otmasak-da, xafa bo'lib uyimiza qaytdik.

Sinfoshimiz Azimjon maktabimiz direktorining o'g'i. Bu noxush voqeadan maktabimiz direktori Razzoq Xudoyorov xabar topibdi. Ertasi kuni direktorimiz Turob tarashani sinifimizga ergashtirib kirdi, Olmosjondan kechirish so'rati. Maktab direktorimiz "Bugun hammalaringiz kinoga bepul tushasizlar. Eng oldingi o'rindiqdan Turob sizlarga joy qilib beradi", — dedi. Biz "Ura!" deb yubordik. Kinoni ko'rib, xursand bo'lib uga ketar ekanimiz, "Olmosjon, sen tarashani kechiridim?", deb so'radi. U "Ha, kechirdim, ammo negadir yugurim endi mana shu kinoxonani ko'rsa, g'ijimlab og'riydi", — dedi. Uning bu gaplaridan tarashani kechirmaganizi sezilish turardi...

**Zulfiya MO'MINNOVA,
shoira**

2019-yil 10-aprel, № 27 (9196)

Reklama • e'lon • reklama • e'lon • reklama • e'lon

Kadirova Zuxra Chingizovnaning 02.00.01 — Noorganik kimyo, 02.00.04 — Fizik kimyo ixtisosliklari bo'yicha "Metall oksidlari, organik kislotalar va N-geterohalqali ligandlar hosilalari asosidagi sorbsion va fotokatalitik materiallar" mavzusidagi (kimyo fanlari bo'yicha) fan doktori (DSc) dissertatsiyasining himoyasi O'zbekiston Milliy universiteti huzuridagi ilmiy darajalar beruvchi DSc.27.06.2017.K.01.03 raqamli ilmiy kengashning 2019-yil 23-aprel kuni soat 12:00 dagi majlisida bo'lib o'tadi.

Manzil: 100174, Toshkent shahri, Olmazor tumani, Universitet ko'chasi, 4-uy.
Tel/faks: (71) 227-12-24, 246-53-21; e-mail: chem0102@mail.ru

Abdulxaqov Yaxyojon Artikboyevichning 12.00.09 — Jinoyat protsessi. Kriminalistika, tezkor-qidiruv huquq va sud ekspertizasi ixtisosligi bo'yicha "Odam savdosi jinoyatlarini tergov qilishning xususiyatlari" mavzusidagi (yuridik fanlar bo'yicha) falsafa doktori (PhD) dissertatsiyasining himoyasi O'zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligi akademiyasi huzuridagi ilmiy darajalar beruvchi DSc.27.06.2017.Yu.25.01 raqamli ilmiy kengashning 2019-yil 23-aprel kuni soat 15:00 dagi majlisida bo'lib o'tadi.

Manzil: 100197, Toshkent shahri, Intizor ko'chasi, 68-uy.
Tel/faks: (71) 265-22-52, 265-17-53; e-mail: cs75@mail.ru

Maksudova Laylo Baxtiyorovnaning 14.00.13 — Nevrologiya ixtisosligi bo'yicha "Bosh miya arteriovenoz malformasiyasining cerebral nevrologik asoratlari va ularni prognozlash muammolar" mavzusidagi (tibbiyot fanlari bo'yicha) falsafa doktori (PhD) dissertatsiyasining himoyasi Toshkent vrachlar malakasini oshirish instituti huzuridagi ilmiy darajalar beruvchi DSc.27.06.2017.Tib.31.01 raqamli ilmiy kengashning 2019-yil 23-aprel kuni soat 13:00 dagi majlisida bo'lib o'tadi.

Manzil: 100007, Toshkent shahri, Mirzo Ulug'bek tumani, Parkent ko'chasi, 51-uy. Bosh bino, majlislar zali. Tel/faks: (71) 268-17-44; e-mail: info@tipmu.uz

Toshpulatova Shaxlo Ochilovnaning 13.00.01 — Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi ixtisosligi bo'yicha "O'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish (fizika darslari misolida)" mavzusidagi (pedagogika fanlari bo'yicha) falsafa doktori (PhD) dissertatsiyasining himoyasi Samargand davlat universiteti huzuridagi ilmiy darajalar beruvchi PhD.28.03.2018.Ped.02.05 raqamli ilmiy kengashning 2019-yil 20-aprel kuni soat 10:00 dagi majlisida bo'lib o'tadi.

Manzil: 140104, Samarqand shahri, Universitet xiyoboni, 15.
Tel/faks: (66) 239-12-29, 239-17-14; e-mail: samdu_ped_kengash@umail.uz

Pirmanova Gavxar Nazarkulovnaning 13.00.01 — Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi ixtisosligi bo'yicha "Angliya badiiy merosini o'rganish talabalarining engil tiliga qiziqishini oshirish vositasi sifatida" mavzusidagi (pedagogika fanlari bo'yicha) falsafa doktori (PhD) dissertatsiyasining himoyasi Samarqand davlat universiteti huzuridagi ilmiy darajalar beruvchi PhD.28.03.2018.Ped.02.05 raqamli ilmiy kengashning 2019-yil 19-aprel kuni soat 14:00 dagi majlisida bo'lib o'tadi.

Manzil: 140104, Samarqand shahri, Universitet xiyoboni, 15.
Tel/faks: (66) 239-12-29, 239-17-14; e-mail: samdu_ped_kengash@umail.uz

Kaxarova Dildora Sidikovnaning 13.00.01 — Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi ixtisosligi bo'yicha "Umumta'lim maktabalarida inklyuziv ta'limning pedagogik-psixologik jihatlarini takomillashtirish" mavzusidagi (pedagogika fanlari bo'yicha) falsafa doktori (PhD) dissertatsiyasining himoyasi Samarqand davlat universiteti huzuridagi ilmiy darajalar beruvchi PhD.28.03.2018.Ped.02.05 raqamli ilmiy kengashning 2019-yil 20-aprel kuni soat 14:00 dagi majlisida bo'lib o'tadi.

Manzil: 140104, Samarqand shahri, Universitet xiyoboni, 15.
Tel/faks: (66) 239-12-29, 239-17-14; e-mail: samdu_ped_kengash@umail.uz

Hamroyev G'ofir Hasanovichning 13.00.02 — Ta'lif va tarbiya nazariyasi va metodikasi ixtisosligi bo'yicha "Umumiy o'rta ta'lif tizimida fonetikaga doir o'quv materiallarining metodik ta'minotini takomillashtirish" mavzusidagi (pedagogika fanlari bo'yicha) falsafa doktori (PhD) dissertatsiyasining himoyasi Samarqand davlat universiteti huzuridagi ilmiy darajalar beruvchi PhD.28.03.2018.Ped.02.05 raqamli ilmiy kengashning 2019-yil 19-aprel kuni soat 10:00 dagi majlisida bo'lib o'tadi.

Manzil: 140104, Samarqand shahri, Universitet xiyoboni, 15.
Tel/faks: (66) 239-12-29, 239-17-14; e-mail: samdu_ped_kengash@umail.uz

Asqarova O'g'ulxon Mamashakirovnaning 13.00.01 — Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi ixtisosligi bo'yicha "Mehribonlik uylari tarbiyalanuvchilarini ijtimoiy hayotga tayyorlashning pedagogik mexanizmlarini takomillashtirish" mavzusidagi (pedagogika fanlari bo'yicha) fan doktori (DSc) dissertatsiyasining himoyasi Namangan davlat universiteti huzuridagi ilmiy darajalar beruvchi PhD.28.09.2018.Ped.76.02 raqamli ilmiy kengash asosida tuzilgan bir martalik ilmiy kengashning 2019-yil 25-aprel kuni soat 10:00 dagi majlisida bo'lib o'tadi.

Manzil: 160119, Namangan shahri, Uychi ko'chasi, 316-uy.
Tel/faks: (69) 227-01-44; e-mail: info@namdu.uz

Sport xabarları**Professor-o'qituvchilar bellashuvi**

Jismoniy tarbiya va sport vazirligi huzuridagi jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarini ilmiy-metodik ta'minlash, qayta tayyorlash va malakasini oshirish markazida tinglovchilar o'rtasida sport musobaqasi o'tkazildi.

Kasaba uyushmasi bilan hamkorlikda tashkil etilgan musobaqada markazning professor-o'qituvchilari, ischchi-xodimlari va tinglovchilardan iborat 11 guruh ishtiroy etdi. Guruhlarga birlashgan 20 naftadan qatnashchi yengil atletika, stol tennis, shashka, darts, arqon tortish, arg'amchida sakrash, tosh ko'tarish bo'yicha o'zaro kuch sinashdi.

Musobaqa qizg'in ruhda o'tdi. Jamoalar barcha shartlarda faoliyk ko'rsatil, yuqori natijalarni qo'lg'a kiritdi.

Yakunda yengil atletika bo'yicha erkaklar o'rutasida umumiy o'rta ta'lif muassasalarining 1-guruhi, ayollar o'rutasida umumiy o'rta ta'lif muassasalarining 4-guruhi, stol tennis bo'yicha erkaklar o'rutasida shaxmat murabbiylari guruhi, ayollar o'rutasida umumiy o'rta ta'lif muassasalarini 1-guruhi, shashka bo'yicha erkaklar o'rutasida umumiy o'rta ta'lif muassasalarining 5-guruhi, ayollar o'rutasida maktabgacha ta'lif muassasalarining 2-guruhi, dartsda erkaklar o'rutasida futbol murabbiylari guruhi, ayollar o'rutasida maktabgacha ta'lif muassasalarining 2-guruhi, arg'amchida sakrash bo'yicha ayollar o'rutasida maktabgacha ta'lif muassasalarining 2-guruhi, arqon tortish bo'yicha erkaklar o'rutasida umumiy o'rta ta'lif muassasalarining 4-guruhi, ayollar o'rutasida umumiy o'rta ta'lif muassasalarining 2-

guruhi g'oliblikni qo'lg'an kiritgan bo'lsa, tosh ko'tarish bahslarida erkaklar o'rutasida erkin kurash murabbiylari guruhi barchani dog'da qoldirib, birinchilikni olish bilan birga, umumjamoa bahslarida ham mutlaq g'alabaga erishdi.

Qizg'in o'tgan musobaqada g'oliblar tashkilotchilarning diplom va esdalik sovg'alarini bilan taqdirlandi.

**Y.ORIPOV,
Markazning "Sport boshqaruvi"
kafedrasi dotsenti**

Salomatlik va nafosat garovi

Respublika ixtisoslashtirilgan musiqa akademik litseyida "Sport — salomatlik va nafislik manbayi" shiori ostida xotin-qizlar spartakiadasi uyushqoqlik bilan o'tkazildi. Tadbirda 50 dan ortiq umumta'lim va musiqa fani o'qituvchilari, tarbiyachilar hamda oshpazlardan iborat 4 ta jamoa shaxmat, shashka, stol tennis, badminton va voleybol bo'yicha o'z mahoratini sinovdan o'tkazdi.

Qizg'in va murosasiz o'tgan bahslarning yakunini aniqlash va g'oliblarni e'lon qilish nufuzli hakamlar guruhiga oson kechmadi. Umumjamoa natijalariga ko'ra, I o'rinni oshpazlar, II o'rinni o'qituvchilar va III o'rinni tarbiyachilariga nasib etdi. Spartakiada yakunida g'oliblar va "Eng yoshi ulug' ishtiroychi", "Eng mahorati havaskor sportchi", "G'alabaga bo'lgan intilishi uchun", "Eng yosh ishtiroychi" nominatsiyalari sohiblari tashkilotchilar tomonidan diplom va qimmatbahlo sovg'alar bilan taqdirlandi.

— Mazkur spartakiada sportga ishtiyoqimizni yanada oshirib, munzazam shug'ullanishimiz uchun keng imkoniyatlar eshigini ochmoqda. Yaratilgan shart-sharoit va imkoniyatlar uchun tashkilotchilarga minnatdorlik bildiramiz, — deydi shaxmat bo'yicha g'oliblikni qo'lg'a kiritgan Anajon Norboyeva.

**Zayniddin O'RINBOYEV,
O'zbekiston Respublikasi
Milliy gvardiyasi
RIMAL o'qituvchisi**

"Ma'rifat" va "Учитель Узбекистана" gazetalariga 2019-yil uchun obuna davom etmoqda

Hurmatli abituriyentlar, repetitorlar, ota-onalar va o'qituvchilar!

Keyingi sonlarimizdan boshlab Davlat test markazining aprobatsiya jarayonidagi test savollarini e'lon qila boshlaymiz. Vaqtdan yutqazmay, nashrimizga tezroq obuna bo'lishni, gazetaning o'z vaqtida yetib borishini istaganlar "O'zbekiston pochtasi" AJ va "Matbuot tarqatuvchi" AKning hududi filiallariga murojaat qilishi mumkin. Quyida murojaat uchun mazkur tashkilotlarning hududiy filiallari telefon raqamlari e'tiboringizga havola etilmoqda.

«O'zbekiston pochtasi» AJning korxonalarini telefon raqamlari

No	Hududiy filiallar	Telefon	No	Hududiy filiallar	Telefon
1	Toshkent shahri filiali	(0371) 233-73-56	8	Xorazm filiali	(0362) 228-51-71
2	Andijon filiali	(0374) 223-26-24	9	Surxondaryo filiali	(0595) 501-01-95
3	Qoraqalpog'iston filiali	(0361) 222-14-43	10	Toshkent filiali	(0371) 268-22-56
4	Qashqadaryo filiali	(0375) 221-04-62	11	Samarkand filiali	(0368) 229-49-27 229-51-16
5	Jizzax pochta	(90) 538-02-69	12	Farg'on'a filiali	(0373) 244-47-79
6	Namangan filiali	(0369) 233-03-67	13	Sirdaryo filiali	(0595) 510-01-94
7	Buxoro filiali	(0365) 223-48-93	14	Navoiy filiali	(91) 335-66-62

«Matbuot tarqatuvchi» AKning korxonalarini telefon raqamlari

No	Hududiy filiallar	Telefon	No	Hududiy filiallar	Telefon
1	Toshkent shahri	(0371) 233-67-98	8	Xorazm viloyati	(0362) 227-48-55
2	Andijon viloyati	(0374) 223-82-13	9	Surxondaryo viloyati	(0376) 221-91-18
3	Qoraqalpog'iston Respublikasi	(0361) 222-88-63	10	Toshkent viloyati	(0371) 199-76-66
4	Qashqadaryo viloyati	(0375) 225-40-27	11	Samarkand viloyati	(0366) 234-22-53
5	Jizzax viloyati	(0372) 222-40-01	12	Farg'on'a viloyati	(0373) 244-50-77
6	Namangan viloyati	(0369) 239-10-88	13	Sirdaryo viloyati	(0367) 225-11-22 225-11-44
7	Buxoro viloyati	(0365) 221-56-90	14	Navoiy viloyati	(0436) 223-26-86

Yakka tartibdagi obunachilar uchun nashr indeksi: 149

Korxona va tashkilotlarning uchun nashr indeksi: 150

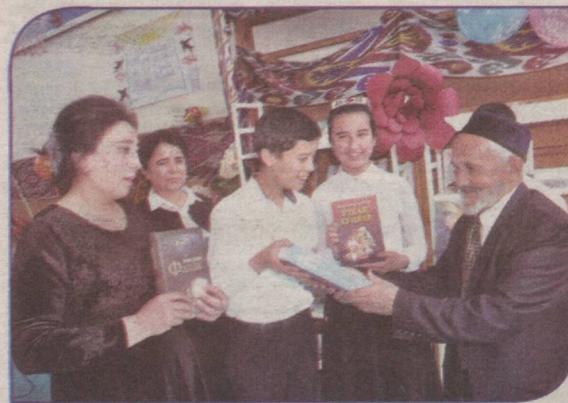
Manzil: 100000, Toshkent sh., Matbuotchilar-32.

Tel.: 71 233-50-55, faks: 233-99-15.

E-mail: info@marifat.uz/Veb-sayt: www.marifat.uz

Omon otaning maktabga sovg'asi

O'zbekiston tumanidagi 29-maktabga bundan 63 yil avval ushbu ilm maskanining 5-sinfini tugatib, taqdir taqozosi bilan poytaxtga ko'chib ketgan faxriy avtomotortchi Omon ota Karimov 60 nomdag'i badiiy kitoblar sovg'a qildi. Shu munosabat bilan tashkil etilgan tadbirda qatnashib, maktab jamoasi katta tayyorgarlik ko'rganiga guvoh bo'ldik.

Ilm maskaniga kirib borar ekanmiz, darvozadan boshlab to tadbir o'tkaziladigan zalgacha kitobxonlikni targ'ib etuvchi hikmatlar, xalq maqollari va gullar bilan bezatilgan.

Zaldan joy olgan kitobxon o'quvchilar va o'qituvchilar mehnornlari qarsaklar bilan kutib olishdi. Maktab direktori Raxshonaxon Masharipova prezidentimiz tomonidan ilgari surilgan 5 ta muhim tashabbus,

"Maktabimga kitob sovg'a qilaman" aksiyasi doirasida o'tkazilayotgan ushbu tadbirning ahamiyati xususida gapirdi. Maktabning sobiq o'quvchisi Omon otaning o'z pensiyasi hisobidan o'quv maskani kutubxonasiga o'zbek va jahon adabiyati namunalarini hadya etganini mammuniyat bilan ta'kidladi.

O'qituvchi va o'quvchilar yig'ilganlari Vatan, mustaqillik,

kitob haqidagi o'zbek, rus, ingliz tillaridagi she'rilar bilan qutladilar.

Tadbir tashabbuskorii Omon ota Karimov so'za chiqib, maktab tarixi, ta'lim berган ustozlari xotirlardi va o'quvchilarga "Bolarim, a'lo baholarga o'qib, zamonyaviy texnika va texnologiyalarni puxta o'zlashtirib yurtimiz taraqqiyotiga munosib hissa qo'shing!" deb xitob qildi.

Shu kuni maktabning yana bir sobiq bitiruvchisi, bugungi kunda poytaxtda bank sohasida ishlayotgan B.Sattarov ham so'za chiqib, o'zi keltingan kitoblarini kutubxonaga topshirdi.

Tadbirda Omon ota Karimovning sobiq sinfdoshlari E.Shomurodova va Z.Sotivolyeva so'za chiqib, o'qigan davrlarini xotirladilar, bugungi dorilonum kunlar bilan taq-qoslardilar.

Maqola tayyorlanayotganda maktab kutubxonachisi Musharraf Mahmudova qo'ng'iroq qilib tadbirning ertasi kuni sobiq bitiruvchilar tomonidan sovg'a qilingan kitoblardan iborat ko'rgazma tashkil etilganini aytdi. Maktabda ta'lim olayotgan 608 nafar o'quvchining ota-onasi, mahalla faoliyatlari ko'rgazmaga kelib, kitoblar bilan tanishdilar, nash-riyotlar tomonidan tashkil etilgan savdo-yarmarkasidan farzandlariga, maktab kutubxonasiga kitob olib berildi.

Shavkat YOQUBOV,
Xalq ta'limi a'lochisi

B.RIZOQULOV olgan suratlar.

"Ma'rifat" dan
materiallarni ko'chirib
bosish tahririyat
rusxati bilan amalga
oshirilishi shart.

Tahririyatga kelgan
qo'lyozmalar taqriz
qilinmaydi va mualifiga
qaytarilmaydi.

MANZILIMIZ:
100083, Toshkent shahri,
Matbuotchilar ko'chasi, 32-uy.
Web-site: www.marifat.uz

Dizaynerlar:
Malohat TOSHOVA, Faxriddin RAHIMOV.
Navbatchi muharrir:
Shoira BOYMURODOVA.
Navbatchi:
Faxriddin RAHIMOV.

Ma'rifat

TA'SIS

ETUVCHILAR:

O'zbekiston Xalq ta'limi vazirligi,
O'zbekiston Oliy va o'rta maxsus
ta'lim vazirligi, O'zbekiston
Ta'lim, fan va madaniyat
xodimlari kasaba uyushmasi
Respublika kengashi.

Bosh muharrir Husan NISHONOV

Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida
2006-yil 22-dekabrda 0067-raqam bilan ro'yhatga olingan.

Indeks: 149, 150, Г-429. Tiraj: 14679.

Hajmi 4 bosma taboq. Ofset usulida bosilgan,
qog'oz bichimi A-3. Bahosi sotuvda erkin narxda.

TELEFONLAR:
qabulxona — (71) 233-50-55;
kotibiyat — (71) 233-99-15;
reklama va marketing bo'limi —
(71) 233-42-92(faks), (71) 236-54-17.

ISSN 2010-6416

"Sharq" nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasi.

Korxona manzili: Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.

O'ZA yakuni — 22.40 Topshirildi — 00.10

1 2 3 4 5 6